

Pogorârea Sfântului Duh, icoană portabilă pe lemn, Mănăstirii Protaton din Sfântul Munte Athos

† ANDREI

Arhiepiscopul Vadului, Feleacului și Clujului,
Mitropolitul Clujului, Maramureșului și Sălajului

Încă o dată despre Biserică

Biserica este așezământul sfânt întemeiat de Mântuitorul Hristos pentru mântuirea oamenilor. Biserica ia ființă „prin iradierea Duhului Sfânt din trupul lui Hristos în celelalte ființe umane, lucru care începe la Rusalii, când Duhul Sfânt coboară peste apostoli, făcându-i primele mădulare ale Bisericii, primii credincioși în care se extinde puterea trupului pnevmatizat al lui Hristos”¹.

Hristos îi mântuiește pe oameni întrucât se extinde în ei, întrucât îi încorporează în Sine și întrucât îi asimilează treptat cu omenitatea Sa înviată. Biserica este această extindere a lui Hristos în oameni, acest mediu în care se realizează treptat asimilarea oamenilor cu Hristos cel Înviat.

Biserica se întemeiază la Rusalii când apostolii „erau împreună în același loc. Și din cer, fără de veste s-a făcut un vuiet ca de suflare de vânt ce vine repede, și a umplut toată casa unde ședeau ei. Și li s-au arătat împărțite, limbi ca de foc și au șezut pe fiecare dintre ei. Și s-au umplut toți de Duhul Sfânt și au început să vorbească în alte limbi, precum le dădea lor Domnul a grăi” (Fapte 2, 1-4).

În Ierusalim, erau veniți la sărbătoare oameni din toată lumea, iar faptul că îi auzeau vorbind în limbile lor, după cum le dădea Duhul, le era de mare folos. Sfântul Petru, dimpreună cu cei unsprezece, le-a propovăduit pe Hristos și s-au botezat cam trei mii de suflete. În felul acesta, ia naștere în mod văzut Biserica.

Biserica este trupul lui Hristos, El este Capul, iar noi fiecare mădulare în parte. Sfântul Pavel le scrie efesenilor: „Ci, ținând adevărul în iubire, să creștem întru toate pentru El, Care este capul – Hristos. Din El tot trupul, bine alcătuit și bine încheșat prin toate legăturile care îi dau tărie, își săvârșește creșterea potrivit lucrării măsurate fiecăruia din mădulare și se zidește întru dragoste” (Efeseni 4, 15-16).

Opera de mântuire a Mântuitorului Hristos cuprinde cinci acte: Întruparea, Răstignirea, Învierea, Înălțarea, Pogorârea Sfântului Duh și întemeierea Bisericii. Pogorârea Sfântului Duh „e cea care dă existență reală Bisericii, punând începutul sălășluirii trupului îndumnezit al lui Hristos în celelalte ființe umane și cu aceasta, începutul Bisericii”².

Acesta este înțelesul spiritual al Bisericii, care „în esența sa este trăirea comună a oamenilor cu Sfânta Treime, participarea în comun a lor la viața lui Dumnezeu, e o societate de persoane umane cu persoanele divine”³. Referitor la această Biserică zice Domnul că „Biserica Mea porțile iadului nu o vor birui” (Matei 16, 18).

Dar Biserica, de-a lungul veacurilor, are și un rol cultural, social și național. Pentru toate popoarele lumii, Biserica a fost un factor civilizator. Românilor, și în mod excepțional transilvănenilor, Biserica le-a fost mama ocrotitoare. În publicistica sa, marele Mihai Eminescu afirmă textual că „Biserica Ortodoxă e Mama neamului Românesc”. Iar referitor la rostul pe care-l avem în istorie spune: „Noi, popor latin de confesiune ortodoxă, suntem în realitate elementul menit a încheia lanțul dintre Apus și Răsărit... Oricât de adânci ar fi dezbinările ce s-au produs în timpul din urmă în țara noastră, când este vorba de legea părinților noștri, care ne leagă de Orient, și de aspirațiile noastre care ne leagă de Occident... vrăjmașii, oricare ar fi ei, ne vor găsi uniți și tot atât de tari în hotărârile noastre ca și în trecut”⁴.

În ce ne privește pe noi, transilvănenii, Arhiepiscopul Iustinian Chira scria: „Secole îndelungate, când noi, românii transilvăneni nu aveam nici voievozi, nici dascăli, nici nobili, el, preotul Bisericii lui Hristos, ne-a fost de toate: și îndrumător, și părinte, și învățător, și mângâietor. El niciodată nu ne-a părăsit. S-a născut dintre noi, a crescut și a trăit cu noi. A gustat împreună cu noi bucuriile și necazurile”⁵.

Totuși, în ultima vreme, Bisericii Ortodoxe, „Mama neamului Românesc”, i se dau prea multe palme. Ajunge! Tinerele generații trebuie să știe că timp de secole,

DIN SUMAR:

- Frânghia de nisip – † ÎPS ANDREI.....(p. 2)
- Viața ca dar și dăruire – † PS BENEDICT BISTRITĂNEANUL.....(p. 3)
- Împăratul Constantin cel Mare:
promotorul libertății religioase și actualitatea unui
edict de acum 1700 de ani – DR. MIRCEA-GHEORGHE ABRUDAN....(p. 4)

¹ Pr. prof. Dumitru Stăniloae, *Teologia Dogmatică Ortodoxă 2*, E.I.B.M.B.O.R., București 1978, p. 196.

² *Ibidem*.

³ *Teologia Dogmatică și Simbolică*; Vol. II, E.I.B.M.B.O.R., București, 1958, p. 170.

⁴ Mihai Eminescu, *Opere politice*, Editura Timpul, Iași, 1999, p. 276.

⁵ † Iustinian Chira Maramureș anul, *Viața Maicii Domnului*, Cluj-Napoca, 1986, p. 94.

singurele lăcașuri de sănătate, de învățământ și de cultură au funcționat sub tutela bisericilor. Fiindcă și astăzi, sute de așezăminte de asistență socială, spitale, orfeline, cămine de bătrâni, sunt construite și patronate de Biserică. Fiindcă și-n situația actuală a pandemiei de coronavirus, Biserica a făcut colecte importante.

Părintele Rafail Noica, cu duhul său vizionar, zice că „*vremea este ca Biserica să se întoarcă întru ale sale, să ne reînviem mai mult încrederea în Dumnezeu decât în cele văzute și «mai la îndemână» și să ne sprijinim mai mult pe mijloacele lui Dumnezeu, decât pe mijloacele acestei lumi: iar aceasta, îndeosebi când aceste mijloace ne silesc să îmbrățișăm și atitudinile acestei lumi, punând deoparte, fie și provizoriu, poruncile lui Hristos*”⁶.

Oricum, noi românii, nu trebuie să uităm că, de-a lungul veacurilor, Biserica ne-a însoțit și ne-a ocrotit ajutându-ne să depășim toate necazurile, iar oamenii din toată lumea să fie siguri că Biserica Domnului Hristos nici „*porțile iadului nu o vor birui*” (Matei 16, 18).

⁶ Ieromonahul Rafail Noica, *Cultura Duhului*, Editura Reîntregirea, Alba-Iulia, 2002, p. 179.

Nou ajutor financiar și material oferit de Patriarhia Română în contextul persistării consecințelor sociale provocate de pandemie

Biserica Ortodoxă Română a continuat ampla sa acțiune caritabilă desfășurată în contextul pandemiei până în momentul ridicării „stării de urgență” și începutul „stării de alertă” (15 mai 2020), oferind ajutor concret și diversificat, la nivel de parohii și eparhii, persoanelor vârstnice și sărace, bolnave sau cu dizabilități, celor aflați temporar în izolare sau în carantină, precum și unor spitale confruntate cu lipsa unor echipamente medicale.

Prin implicarea directă a centrelor eparhiale, protopopiatelor, parohiilor și mănăstirilor din cuprinsul Patriarhiei Române, în perioada 11 – 17 mai 2020, a fost oferit un ajutor financiar și material în cuantum de încă 1.979.844 lei.

Rezultatul total al ajutorului oferit până în prezent la nivelul întregii Patriarhii Române este de 20.896.872 lei. Acesta reflectă sprijinul concret și constant oferit de Biserica Ortodoxă Română societății românești care continuă lupta împotriva pandemiei și a consecințelor sociale ale acesteia.

Biroul de Presă al
Patriarhiei Române

„Frânghia de nisip”

Este o poveste, care la vremea ei a fost culeasă de V.A. Urechia, cu un tâlc moral aparte. O rezumăm și dorim ca cei ce se simt vizați să mediteze adânc la ea.

Undeva, nu știm locul și timpul, a existat o țară în care tinerii la un moment dat au considerat că bătrânii sunt inutili. Nu mai produc, creează probleme și le dau de lucru tinerilor, solicitându-i să se îngrijească de sănătatea lor. Trebuie să-i ducă la medici, să-i aprovizioneze cu alimente, să-i ducă la plimbare. Și, cum pe vremea aceea nu existau cămine de bătrâni, ca să-i poată plasa acolo, au căutat altă soluție.

Și ce au făcut atunci tinerii? Au mers la rege, care și el era tânăr, și i-au cerut să dea o lege ca toți bătrânii să fie exilați. Zis și făcut! Numai că unul dintre tinerii țării ținea tare mult la bătrânul său tată și l-a ascuns într-o peșteră. Acolo, pe furiș, îi ducea cele necesare.

Regele din țara vecină, auzind de fărădelegea celor din „țara fără de bătrâni”, s-a hotărât să pornească război împotriva lor. Motivația războiului avea un tâlc pedagogic: dacă nu îi vor returna „frânghia de nisip” pe care a împrumutat-o bătrânilor lor pe când aceștia existau, îi va cuceri și-i va face una cu pământul.

Țara a fost cuprinsă de mare îngrijorare, de la rege până la ultimul cetățean. Nici unul dintre tineri nu știa ce-i cu „frânghia de nisip”. Se frământau să găsească o soluție, să afle ce-i cu „frânghia de nisip” și dacă n-o găsesc pe cea veche, să împletească alta. Dar cum? Nimeni nu știa să facă „frânghii de nisip”.

Tânărul care-și ascunsese tatăl s-a dus la el și i-a relatat marea problemă care-i frământă. Bătrânul, înțelep fiind, i-a zis: spune-i regelui să meargă la regele vecin și să-i ceară un capăt de „frânghie de nisip” ca mostră, ca apoi să-i poată împleti toată frânghia.

Regele vecin când a auzit această cerere a zis: totuși, trebuie să fi rămas un bătrân în țara voastră! Iar regele locului înțelegând cine i-a salvat de la necaz, a dat poruncă să se întoarcă acasă toți bătrânii exilați. Și țara și-a revenit la viața normală.

Omul care, prin mijloacele care-i stau la îndemână, în primăvara aceasta, s-a străduit să ne facă și pe noi să judecăm corect lucrurile, este Președintele Academiei Române. Omul acesta, Academicianul Ioan-Aurel Pop, este în vremurile actuale unul dintre cei mai inteligenți fii ai neamului nostru! Nu sunt eu în stare ca, în mod exhaustiv, să vă pun în față toate argumentele referitoare la afirmația făcută, dar felul în care știe scoate în evidență virtuțile ce ne caracterizează ca popor, m-a fascinat.

Poporul nostru are față de Biserică, față de valorile pe care aceasta le propovăduiește, o prețuire aparte. Oamenii noștri au nevoie de Biserică, au nevoie de a se închina, de a se reculege în lăcașurile de rugăciune, așa cum subliniază Domnul Președinte. Și, în legătură cu povestirea ce am relatat-o la început, cu toții avem nevoie de experiența bătrânilor. În mod deosebit, acest lucru îl înțelegem din articolul „Periculoșii bătrâni”, scris de Președintele Academiei.

M-am convins de inteligența, de pregătirea excepțională, de elocința și de capacitatea de a-i învăța și pe alții a Academicianului Ioan-Aurel Pop pe 20 octombrie 2010. Pe vremea aceea, eram Arhiepiscop la Alba-Iulia. Îl mai întâlnisem pe Academicianul Ioan-Aurel Pop, dar atunci, m-a covârșit cu mulțimea cunoștințelor lui.

Universitatea „1 Decembrie 1918”, la propunerea Facultății de Teologie, i-a acordat titlul de *Doctor Honoris Causa*. Nu știu dacă dânsul avea nevoie de acest titlu, dar bucuria noastră a fost

să i-l oferim. Mai ales că ne întărise în convingerea că Sfântul Ierotei a fost episcop și la Alba Iulia și că temeliiile vechii biserici bizantine din veacul al X-lea, au rămas de la el.

Cuvântul de Laudatio a fost prezentat de Părintele Profesor Dr. Jan Nicolae și a subliniat un lucru care acum este cunoscut de către toți, și anume că Ioan Aurel Pop este unul dintre cei mai mari istorici români de la ora actuală. Pe atunci, era cel mai tânăr academician român.

Academicianul Ioan-Aurel Pop este un eminent profesor, cunoscut tuturor celor care s-au format în Facultatea de Istorie și Filosofie din cadrul Universității „Babeș-Bolyai” din Cluj. Și din ce în ce mai mult recunoscut în Europa, și chiar peste ocean.

Ioan-Aurel Pop este important nu numai pentru opera sa de medievist, ci în general, pentru viziunea sa de istoric. Dacă citim lucrarea „*Din mâinilor valahilor schismatici*” sau „*Istoria Transilvaniei*” scrisă dimpreună cu Profesorul Ioan Bolovan, ori „*Istoria Transilvaniei*” în trei volume de mai mulți autori pe care o coordonează dimpreună cu Thomas Năgler și Magyari András, toate ne grăiesc nouă despre un mare erudit. Și am amintit doar câteva lucrări.

Sau când este vorba de a pune la punct unele lucruri, nu putem uita cartea sa „*Istoria, miturile și adevărul*”, pe care ar

trebui să o citească toți intelectualii noștri. Cartea răspunde punct cu punct tendințelor de „demitologizare” din istoriografia contemporană. Ioan-Aurel Pop găsește calea de mijloc și introduce în mod elegant un spirit critic în istoriografia românească „*fără a demola valorile și personalitățile*”, cum ar zice Părintele Jan Nicolae.

Este greu de rezumat palmaresul activității sale științifice și de a menționa toate instituțiile naționale și internaționale al căror membru este. Și tot așa de greu este a pomeni colegiile și consiliile de redacție din care face parte.

În Metropola Transilvaniei, Cluj-Napoca, ne-am obișnuit să-l vedem prezent la toate manifestările științifice și culturale importante. Și, pe bună dreptate, a ajuns Președintele Academiei Române. Este o desfătare sufletească să participi la manifestările prezidate de acest om. Și ele nu sunt puține, dacă ar fi să menționăm doar cele prilejuite de cei 100 de ani ai Universității „Babeș-Bolyai”, al cărei rector a fost.

Și am stat mult pe gânduri, dacă în aceste vremuri, când

unii au rezervă față de Biserică, numită de Eminescu „*mama Neamului Românesc*”, să mai amintesc faptul că acest om integru este membru atât în Adunarea Eparhială de la Cluj, cât și în Adunarea Național Bisericească.

Dar dacă totuși l-am amintit pe Mihai Eminescu, tot el mă va ajuta să-mi răspund la o întrebare: cum se face că acest om de mare greutate spirituală și științifică, Ioan-Aurel Pop, poate fi denigrat de către unii? Răspunsul ni-l dă Eminescu în versuri: „*Dar afară de acestea, vor căta vieții tale / Să-i găsească pete multe, răutăți și mici scandale- / Astea toate te apropie de dânșii... Nu lumina / Ce în lume-ai revărsat-o, ci păcatele și vina, / Oboseala, slăbiciunea, toate relele ce sunt / Într-un mod fatal legate de o mână de pământ;*” (Scrisoarea I-a).

Cred că sunt multe și serioase motivele pentru care pe acest intelectual și om de știință din România trebuie să-l prețuim din tot sufletul. Este model în ce privește conduita morală și științifică, un om al literelor și al virtuții. Dixi et salvavi animam meam!

†ANDREI

Arhiepiscopul Vadului, Feleacului și Clujului
și Mitropolitul Clujului, Maramureșului și Sălajului

† **BENEDICT Bistrițeanul**

Episcop vicar al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului

Viața ca dar și dăruire

Bacă Dumnezeu Se descoperă cel mai adânc și esențial sub chipul părintelui care iubește îmbrățișând, necondiționat și neschimbat, acest lucru îl revelează drept Cel Care dăruiește și Se dăruiește permanent. Modul Său de ființare este tocmai dăruirea, mai întâi de Sine și apoi în / din cele ale Sale. Darul este conținutul vieții, iar dăruirea este forma, dar și sursa continuității vieții. Dumnezeu Treime, „structura supremei iubiri”, reflectă tocmai această dăruire continuă – Tatăl Se dăruiește născându-L pe Fiul și purcezându-L pe Duhul, Fiul Se dăruiește descoperindu-L pe Tatăl și trimitându-L pe Duhul în lume, iar Duhul Se dăruiește mărturisindu-L pe Tatăl și confirmându-L pe Fiul, în unitate de dragoste și comuniune perfectă.

Tatăl „risipitor” din parabolă ne dezvăluie câte ceva despre modul de ființare a lui Dumnezeu, atât cât îi este accesibil omului, ca dar și dăruire. Darul exprimă ființa (viața) tatălui evanghelic, pe care o împărtășește cu nemăsurată generozitate copiilor săi, iar dăruirea este modul în care se realizează această părtășie. Darul este incomplet fără de dăruire, la fel cum incompletă este teologia ființei fără de energii (lucrare). Dăruirea este însușirea esențială care îl revelează pe om, ca de altfel, pe Dumnezeu ca persoană (persoane), însemnând comunicare, părtășie, relație, mișcare și, până la urmă, viață.

La nivel uman, tatăl este părinte tocmai pentru că știe, poate, și (se) dăruiește, neconținut, nemăsurat, neschimbat, egal și total, copiilor săi. Face acest lucru chiar și înainte de a naște. Și continuă născându-și copiii și renăscându-i mereu. Prin această neconținută naștere el este, rămâne și devine tot mai părinte. În clipa în care ar renunța să (se) mai dăruiască ar înceta să mai fie părinte. De aceea, parabola în discuție ni-l prezintă pe tatăl evanghelic drept un personaj care naște permanent, este dispus să (re)nască în orice clipă și pentru care „ocupația” permanentă este tocmai dorința de a naște, chemând la viață, dăruind viață și sporind-o din belșug. Întreaga povestire îl are în centru pe acest personaj referențial, de unde vine „tot binele și toată darea cea bună”, după chipul „Părintelui luminilor” (Iacov 1, 17), pe tatăl celor doi copii.

Această dăruire, această „ofertă de viață” pentru copiii săi, începe dinainte de a-i naște. El este mai întâi disponibil și bucuros de a împărtăși și apoi se arată viața transmisă către și întrupată în copiii săi. Aceștia nu sunt „un accident”, ci o faptuire a dragostei, „la plinirea vremii”, după ce părintele este pregătit să dăruiască. Darul devine personal în viața copiilor prin dăruire. Aici părintele se dăruiește și dăruiește, oferă viața, oferindu-se pe sine. Și niciodată nu se va mai lua înapoi. Darul, odată oferit, nu se mai cere înapoi, de aici și libertatea și pacea pe care le dovedește tatăl evanghelic. Dragostea acoperă toate, riscă, nu se teme, lucrează, se face tuturor toate, are răbdare, crede, speră și rezistă. Ea este singura mai puternică chiar și decât moartea.

Dar și pe parcursul vieții, neconținut acesta (se) dăruiește fără să ezite, fără să negocieze, fără să regrete și fără să renunțe. Înțelegem acest lucru din atitudinea pe care o are

în fața pretenției nelegitime a fiului cel mic de a-i oferi partea ce „i se cuvine” din avuție. Nu reacționează, nu cere explicații, nu acuză și nu judecă, pentru că el este deja „obișnuit” să ofere și să se dăruiască. Iubind, face ceea ce i se cere. Termenii grecești utilizați în acest dialog ne ajută în argumentarea de până acum. Este aici singurul loc din Evanghelie unde autorul folosește vocabula teologico-filosofică „ousia / substantia” (Luca 15, 12-13), utilizată în dogmatică pentru a desemna „ființa”. Deși textul propriu-zis ne îndreaptă către cea de-a doua semnificație a termenului – *bunuri disponibile, disponibilități prezente*¹, totuși felul în care se întâmplă această transmitere ne conduce la modul de existență al dăruitorului însuși. El este cel care dăruiește aceste bunuri și, odată cu ele, se dăruiește, acestea fiind ale lui și totodată purtând pecetea lui. Dăruiește „*to epivallon meros tes ousias*” – partea de avere ce i („mi”) se cuvine, dar și ousia / ființa sa proprie, așa cum a făcut-o născând și, de-atunci încolo, neîntrerupt. Darul vieții se împărtășește prin dăruire de sine și deodată cu aceasta și a celor disponibile și necesare, dar și la dispoziție. Acest ultim aspect face din „partea de avere” un bun comun (o ousie comună), care aparține deopotrivă celor doi, tatălui și copilului. Tatăl știe să ofere averea doar ca dar, pentru că darul este forma proprie de manifestare a dragostei. Dar respectă criteriile

Rembrandt, desen având ca temă Întoarcerea Fiului Risipitor (1642)

impuse de fiul său. Acesta o dorește numai pentru sine, ca posesiune. De altfel, fiul cel mic se și bucura de averea tatălui chiar și înainte de a o primi, ca fiu de părinte ce era. Acum fiul cel mic se transformă în moștenitor al unui tată de care se dezice în momentul primirii avuției, pentru ca nu cumva să o simtă ca pe o favoare, poate chiar ca pe o obligație sau ca pe o datorie. Se dorea liber de orice constrângere, râvnea „partea sa de avere” în afara darului, în afara oricărei legături, fie ea și de sânge. Își dorea avuția și chiar ființa lui (cele două accepțiuni ale termenului „ousia”) fără de tatăl său, neînțelegând că ființarea lui depindea de tatăl său. El este „rezultatul” dăruirii de sine a tatălui și, de aici, însăși calitatea de fiu îi era determinată de relația de dragoste cu acesta. Nu poți să fii fiu fără să ai un tată. Poți încerca, dar acest lucru înseamnă să-ți risipești viața. Poți risipi din dragoste, dar poți risipi și împrăștiind, fără vreo noimă sau direcție. Risipirea fundamentală se întâmplă prin transformarea bunurilor din dar în posesiune. Fiul cel mic nu putea acum să înțeleagă forma și puterea dragostei părintelui său. Pentru un neinițiat, dragostea părintească poate să se arate ca o povară.

¹ Jean-Luc Marion, „Filosofia unei parabole: fiii și tatăl sau destinul ființei între avere și dar”, în *Cartea fiului risipitor*, Sibiu, Deisis, 2015, p. 162.

De toate acestea simțea nevoia să se elibereze, îndreptându-se către o țară îndepărtată, un spațiu necunoscut, nedeterminat, ambiguu, neîmpiedicat și nestânjenit să (se) risipească. I s-a urât de a mai fi fiu în casa tatălui său și s-a orientat către o identitate nouă, în afara filialității lui. Bunurile primite, transformate în bani lichizi, i-au devenit posesiune. Darul patern a căpătat conotații economice și s-a supus efemerului, riscurilor și pierderii.

Deodată cu pierderea bunurilor se întâmplă și risipirea de sine, prin abandonul referinței originare – tatăl și casa părintească. Cei doi aveau o înțelegere diferită asupra vieții și a beneficiilor care o însoțesc. Însă, nici fiul cel mare nu era departe de aceeași înțelegere. Nici în cazul său darul nu făcea parte din viziunea sa asupra vieții, ci se bucura de bunuri ca și o concesiune, în așteptarea unei posesiuni depline². Îi reproșează tatălui: „*De atâția ani îți slujesc și niciodată n-am călcat porunca ta. Și mie niciodată nu mi-ai dat un ied ca să mă veselesc cu prietenii mei*”. Iar tatăl îi răspunde: „*Fiule, tu totdeauna ești cu mine și toate ale mele ale tale sunt*” (Luca 15, 29,31). De fapt, în cazul amândurora, averea părintelui lor le era la îndemână dintotdeauna, puteau să se bucure de ea și să o lucreze ca și când era a lor. Le era dăruită deja, în paradigma dar – dăruitor, dar – primitor, de-a lungul unui circuit permanent și dinamic, care îi așeza într-o relație

de părinție și filiație. Dar ei și-o doreau să fie numai a lor, fără să îl mai implice pe bătrânul lor tată. Averea, fără să fie privită / primită sub forma darului, devine un idol, care îi face pe copii una cu ea, și-i risipește în cele ale lumii. În schimb, asimilată pe linia relației dar-dăruitor-primitor, devine topos al reîntoarcerii permanente în casa părintelui și mijloc prin care sunt asumați și reintegrați în părinția originară, de data aceasta în varianta finală a bucuriei eshatologice.

Toți suntem chemați să ne bucurăm acum că cel mort, cel fără părinte, are șansa învierii, iar cel pierdut, fără casă părintească, este aflat. Și fiul cel mic, dar și cel mare, aveau nevoie de această reintegrare în relația cu părintele lor și de reprimire în casă. Poți să te simți străin departe de casă, dar poți să te simți așijderea stând în casă. Totul depinde de intensitatea participării. Finalul parabolei este deschis.

Paradigma dar-dăruire revelează și anticipă experiența eshatologică – ceea ce este al meu este și al tău, în vreme ce ceea ce este doar al meu pierde, nimic nu se micșorează, nimic nu se risipește, ci totul intră într-un circuit care exprimă viața ca dragoste, ca dar, ca părtășie. Darul oferit cu mărinimie, care culminează cu dăruirea de sine, ne deschide, ne eliberează de frici și ne obișnuiește cu bucuria raiului. În schimb, darul nedăruit ne însingurează, ne închide, ne înfricoșează și ne obișnuiește cu tristețea iadului.

Suntem invitați să intrăm în această „logică a Cerului”, a darului și dăruirii, singura șansă de a înțelege viața, dar și de a pătrunde moartea. Logica dăruirii ne așează în cele dintru început, ne descoperă întru cele ce am fost făcuți, și ne deschide întru cele ce vom fi: „*Eu m-am născut să dăruiesc, să mă dăruiesc / Oricând și-orîșicui... / Să mă clădesc arzând, să mă izbesc și să mă năruiesc... / S-aduc în casă-mi zarea, să-nalț pământu-n cer, / Să dau, și niciodată-napoi să nu mai cer... / Căci m-am născut să dăruiesc, să mă dăruiesc / Oricând și-orîșicui; / Să-mi fac o sfântă lege din risipă, / Să mă clădesc cântând, cu fiecare clipă, / Cu fiecare clipă să mă năruiesc...”³.*

² Jean-Luc Marion, „Filosofia unei parabole”, p. 167.

³ Aron Cotruș, *Mă știu* (<https://www.poezie.ro/index.php/poetry/1835070/index.html>, 4 iunie 2020).

Împăratul Constantin cel Mare: promotorul libertății religioase și actualitatea unui edict de acum 1700 de ani

Dr. Mircea-Gheorghe Abrudan

Acum, la sfârșitul unei primăveri încetoșate de pandemie, după 2 luni de suspendare și limitare a drepturilor și libertăților noastre religioase, decelând printr-un val de ură anticlericală, nemaîntâlnit în ultimii treizeci de ani în țara noastră, putem înțelege mai bine importanța împăratului Constantin cel Mare (274-337) în istoria Creștinismului și găsim un răspuns clar la întrebarea: de ce-l avem în calendarul Sfinților.

Dincolo de istoriografie¹, care rămâne apanajul unui cerc restrâns al specialiștilor și al pasionaților, dar și de cultul liturgic bizantin, de paginile sinaxarelor și al proloagelor, cunoscute doar de monahi, de credincioșii practicanți cei mai râvnitori și evlavioși, Constantin cel Mare rămâne peste veacuri cazarul care, prin edictul de la Milano, a acordat „creștinilor și tuturor celorlalți libera alegere la cinstirea religiei pe care o vor”. Din persecutor și ucigaș nemilos al apostolilor și adepților lui Iisus Hristos, statul roman devenea tolerant, iar imperatorul acestuia scotea Biserica din catacombe, îi restituia bunurile confiscate și îi oferea sprijin material, fiind vizibil preocupat de unitatea Ei. Mai mult, împăratul a devenit ctitor de biserici în *Noua Romă* de pe malurile Bosforului și în alte orașe reprezentative ale imperiului, a susținut eforturile arheologice și întreprinderile ctitoricești ale mamei sale în Ierusalim, a interzis mutilarea feței oricărui om, spectacolele cu gladiatori în arene publice, condamnarea la moarte prin crucificare și vânzarea copiilor, a recomandat eliberarea sclavilor, a declarat abandonarea noilor născuți infanticid, iar în anul 321 a decretat ziua duminicii drept zi de odihnă în tot Imperiul Roman! Totodată a scutit clerul de taxe și de sarcinile publice și a asimilat corpul episcopal magistraților, integrând în acest fel Biserica în rețeaua dreptului public.

Schimbarea atitudinii împăratului Constantin față de creștinism a devenit clară și în ochii contemporanilor chiar înainte de emiterea edictului de la Mediolanum în primăvara anului 313. Astfel, în urma unei revelații avute în octombrie 312, a înscris Hrismonul sau Hristograma, formată din literele grecești X (Chi) și P (Rho), pe toate însemnele militare ale armatelor sale înaintea bătăliei împotriva lui Maxențiu de la Podul Vulturului (Pons Milvius). Victorios în fața unei forțe militare de două ori mai mari decât a sa, Constantin I-a recunoscut pe Mântuitorul Iisus Hristos drept adevăratul Dumnezeu, purtând Hrismonul pe coiful său toată viața și promovând o politică de toleranță față de creștinism, religie pe care ulterior a favorizat-o și al cărei membru oficial va deveni spre sfârșitul vieții.

Prin edictul de la Mediolanum, semnat alături de cumnatul său Liciniu, în februarie 313, cei doi împărați au marcat începutul unei

noi epoci pentru creștinism. Printr-un act oficial, cu efecte juridice în tot cuprinsul vastului Imperiu Roman, credința creștină devenea din religie interzisă, ilicită și persecutată, religie permisă, licită și liberă a se manifesta împreună cu toate celelalte religii spre binele comun al oamenilor și al statului. Textul edictului s-a păstrat atât în variantă latină, în scrierile lui Lactanțiu (240-320), cât și în greacă, în opera lui Eusebiu de Cezareea (263-339), conținutul său descoperindu-ne viziunea de toleranță religioasă pentru care apologetii creștini pledaseră de la mijlocul secolului al II-lea. În esență, actul cerea tuturor autorităților romane încetarea oricărei persecuții a creștinilor, proprietățile confiscate ale acestora trebuind a fi imediat returnate, toți cetățenii, dar în mod special creștinii, fiind liberi să-și profeseze credința.

Actul din 313 și acțiunile ulterioare ale împăratului ni-l înfățișează pe Constantin cel Mare drept un pionier al libertății religioase și, după expresia profesorului nonagenar Paul Veyne, el reprezintă debutul aceluși moment al istoriei mondiale „când lumea noastră a devenit creștină”². Analizate în contextul realităților sociale, politice și demografice ale epocii, când cercetările arată că numărul creștinilor a reprezentat între 5 și 30 % din locuitorii Imperiului Roman, raporturile dintre Constantin cel Mare și Biserica se prezintă într-o cu totul altă lumină decât am fi tentați să credem. Cu alte cuvinte, asumarea și promovarea identității creștine de către împărat a reprezentat nu un act politic populist, cum l-am cataloga astăzi, din care suveranul ar fi putut trage foloase masive, clare și imediate, ci mai degrabă a fost o evidentă mărturie sau profesie de credință, care a implicat și riscuri, pe care acesta și le-a asumat punându-și toată nădejdea în cuvintele Celui ce i-a zis: „in hoc signo vinces” (prin acest semn vei fi învingător)!

Împăratul Constantin cel Mare. Mozaic din Sfânta Sofia, Constantinopol.

Pentru această mărturie și pentru tot sprijinul său la răspândirea credinței creștine în antichitatea târzie, lui Constantin cel Mare și mamei sale Elena, Biserica le-a atribuit apelativul de „întocmai cu Apostolii” și i-a consacrat drept prototip al suveranilor creștini!

O asumare actuală a mesajului Sfântului Împărat Constantin ne transmite să ne luptăm din toate puterile pentru protejarea și conservarea drepturilor și libertăților religioase în fața tuturor entităților care atentează la acestea și cochetează cu restrângerea lor. Totodată, trebuie să ne amintim că fraților noștri creștini din antichitate nu le-a fost indiferent dacă în fruntea statului s-a aflat un împărat precum Constantin cel Mare sau unul ca Iulian Apostatul. Iată, așadar, o altă lecție pe care trebuie să o asumăm social și politic toți creștinii de astăzi și de mâine, indiferent de confesiune, acționând conștient și fără a ezita atunci când vom fi iarăși și iarăși chemați să ne alegem cezarii și mai marii politici atât la nivel local, cât și național și european!

² Paul Veyne, *Când lumea noastră a devenit creștină (312-394)*, Ed. Tact, Cluj-Napoca, 2010.

Edictul de la Milano (313)³

„Socotind încă de mai demult că nu se cade să oprim libertatea religiei, ci că ar trebui să se îngăduie fiecăruia după cugetarea și după voința sa să hotărască liber din punct de vedere religios, de aceea am decis încă de mai înainte⁴ ca și creștinilor să li se îngăduie să-și păstreze credința sectei lor și a religiei lor.

Dar întrucât în rescript părea că ar fi fost adăugate numeroase și variate condiții potrivit cărora această permisiune era dată și pentru creștinii înșiși, poate că s-a întâmplat ca unii dintre ei să fi fost între timp respinși ori împiedicați de a aplica acest cult.

Întrucât, dar, eu, Constantin Augustul, și eu Liciniu Augustul ne-am întâlnit în chip fericit la Milan și am căutat să împlinim tot ce interesează binele și folosul poporului, între alte lucruri pe care le credeam utile tuturor în multe privințe, am hotărât în primul rând și să asigurăm respectul și cinstea cuvenite divinității înainte de toate, adică ne-am hotărât să acordăm creștinilor și tuturor celorlalți libera alegere la cinstirea religiei pe care o vor, cu gândul ca orice divinitate sau putere cerească ar fi aceasta să ne poată fi de folos și nouă și tuturor celor ce trăiesc sub ascultarea noastră. (subl. mea)

Drept aceea, cumpănind lucrurile în chip salutar și drept, am hotărât că voința noastră este că nu trebuie să oprim pe nimeni de a urma și a alege respectarea sau ținerea religiei creștine și că fiecăruia să i se lase libertatea de a-și da consimțământul și a alege acea formă de religie pe care o crede cea mai potrivită pentru el, pentru ca și divinitatea să ne arate în toate ocaziile providența și bunăvoința sa.

De aceea ne exprimăm dorința noastră în acest edict ca respectivele condiții conținute în scrisorile noastre anterioare trimise Domniei Tale⁵ în legătură cu creștinii să fie complet suprimate și înlăturate pentru că păreau cu totul nedrepte și străine de blândețea noastră și ca de acum înainte fiecare din cei la care se referă această alegere să poată să aleagă liber religia creștină și să o practice fără nicio supărare. (subl. mea)

Și am mai hotărât să-ți facem cunoscute în toată întinderea lor aceste măsuri ca să știi că am dat creștinilor amintiți putere liberă și fără piedică de a-și practica religia lor.

Iar întrucât Domnia Ta vede că noi le acordăm această libertate fără nicio restricție, prin aceasta tot așa înțelege Domnia Ta că și altora li s-a dat îngăduința să urmeze cum doresc religia lor proprie, lucru cerut și de liniștea vremilor actuale, că fiecare e liber să-și aleagă și să practice religia care-i place. Am hotărât acest lucru pentru ca să nu lăsăm impresia că am nesocotit cultul sau religia cuiva.

Mai hotărâm totodată, în legătură cu creștinii, că locașurile în care obișnuiseră să se adune până acum și despre care stabilisem într-o epistolă anterioară, pe care ți-am trimis-o, că lor li s-a dat altă destinație, de acum înainte dacă apar oameni care par că ar fi cumpărat aceste locașuri de la fiscul nostru, fie de la altcineva, să le înapoieze fără amânare și fără echivoc zișilor creștini fără plată.

Iară dacă cineva a primit acele locașuri sub formă de daruri și cer ceva în schimb de la bunăvoința noastră, aceia să se prezinte la tribunalul magistratului local pentru ca prin mărnimia noastră să li se plătească o compensație. Prin grija Domniei Tale toate aceste bunuri vor trebui restituite neîntârziat și în întregime creștinilor.

Și deoarece aceiași creștini nu posedau numai locașuri de cult, unde aveau obiceiul să-și țină întrunirile, ci întrucât se știe că avuseseră și alte bunuri care nu aparținuseră persoanelor singurate, ci comunității întregi, vei da porunci ca, potrivit legii anunțate mai înainte, toate aceste bunuri să fie restituite absolut fără nicio împotrivire creștinilor, adică totalității sau comunității lor.

Dispozițiile amintite trebuie să fie clar respectate, pentru ca ei care vor înapoia sau vor primi în schimb prețul lor să aibă, cum am spus, nădejdea că vor fi răscumpărați potrivit mărnimiei noastre.

Oricum, trebuie să acorzi toată atenția față de comunitatea creștinilor, în sensul ca porunca noastră să fie dusă la îndeplinire cât mai repede, pentru ca, după blândețea noastră, să avem convingerea că liniștea publică e în felul acesta asigurată.

Fie ca, după cum s-a mai spus mai sus, prin această rânduială, bunăvoința dumnezeiască pe care am simțit-o de atâtea ori, să rămână nedezmințită față de noi!

Iar pentru ca textul prezentei legi și a bunății noastre să poată fi adus la cunoștința tuturor, e bine ca ceea ce am scris să fie afișat prin dispoziția ta, să fie publicat pretutindeni și să ajungă la cunoștința tuturor, pentru ca legea pornită din bună-tatea noastră să nu rămână ascunsă nimănui.”

³ Eusebiu de Cezareea, *Istoria bisericăscă*, în Eusebiu de Cezareea, *Scrieri I*, col. PSB 13, traducere, studiu, note și comentarii de pr. prof. Teodor Bodogae, Ed. IBMBOR, București, 1987, pp. 379-382.

⁴ Aluzie la edictul de toleranță emis de împăratul Galerius, în 30 aprilie 311.

⁵ Este vorba despre Anulinus, proconsulul Africii.

¹ Mai ales în ultimele două decenii, când s-au împlinit o mie șapte sute de ani de la debutul domniei lui Constantin cel Mare, respectiv de la emiterea edictului de la Milano, la nivel mondial au fost publicate numeroase studii, articole, cărți și albume despre viața, domnia și ctitoriile sale. Dintre publicațiile apărute la noi, a se vedea mai ales: Nicolae Chifăr, Daniel Buda (coord.), *Împăratul Constantin cel Mare și viziunea sa asupra vieții sociale, politice, religioase și culturală a Imperiului Roman. Simpozion (2013 - Sibiu)*, Ed. Andreiana/Ed. Astra Museum, Sibiu, 2013; *Cruce și Misiune. Sfinții împărați Constantin și Elena - promotori ai libertății religioase și apărători ai Bisericii*, vol. I-II, Ed. Basilica, București, 2013; Bertrand Lançon, Tiphaine Moreau, *Constantin: un împărat creștin*, Ed. Basilica, București, 2013; Noel Lensky (ed.), *The Cambridge Companion to The Age of Constantine*, revised edition, Cambridge University Press, 2012.

Pogorâre și ascensiune la Cincizecime

Dr. Eugen Adrian Truța

Scrutând profunzimile, unii comentatori au cumpănit cvasi-liric universalitatea Revelației, atribuindu-le iudeilor darul peșterii din Betleem pentru Fiul lui Dumnezeu, iar elinilor darul „peșterii lui Platon”¹ pentru Duhul lui Dumnezeu. E aici o cursă asemănătoare celei din Filipeni 3,12-14: „Nu (zic) că am și dobândit îndreptarea, ori că sunt desăvârșit; dar o urmăresc ca doar o voi prinde, întrucât și eu am fost prins de Hristos Iisus”.

Sfântul Grigore de Nyssa ne învață că orizontul unei virtuți nu poate avea hotar, deoarece „sfârșitul vieții este începutul morții, tot așa și oprirea din alergarea virtuții se face început al păcatului. (...) Prin aceasta s-a dovedit că ceea ce se cuprinde în niște margini nu este virtute”². Dimpotrivă: „virtutea are un singur hotar: nehotărnicia”³, o frumoasă exprimare într-o limbă care mustește ea însăși de taină.

Hans Urs von Balthasar identifică trăsături faustice în nesațiul după cunoaștere și conștiința împlinirii acestei dorințe⁴, ne uimește frumos părintele Dumitru Stăniloae în introducerea sa la *Viața lui Moise*. Din întregul acestei scrieri înțelegem că, în mod paradoxal și definitoriu pentru răsăriteni, a fi virtuos nu înseamnă a deține virtutea ca pe un obiectiv deja realizat, ci constă într-o tensiune continuă, nehotărnică, de a cuceri și re-cuceri ceea ce, în fond, ne este oferit ca perpetuu dar, în afara logicii plată-răsplată. Din acest motiv, scrierea Sfântului Grigore de Nyssa nu este un tratat sistematic despre valorile matriceale ale virtuții, ci o alcătuire despre pulsul credinței înspre dobândirea a ceea ce niciodată nu *prindem*, așadar o urmărire de care suntem prinși. Tocmai din aceste rațiuni simple, un păstor adevărat de suflete nu transmite rețeta unei terapii spirituale, ci ritmul renașterii duhovnicești. Pastorația nu înseamnă medicație neapărat, ci însuflire în felul unui manual de război duhovnicesc, unde doar spiritul combativ atestă sănătatea sufletească. Un om învins este învins de propria ne-luptă înainte de a fi învins de necaz, suferință, nedreptate, viață și moarte. Analogia dintre nevrednicia auto-declarată a sfinților și viața lor creștinească ar putea fi identificată mai repede în trezvia lor ubicuă, dar umană.

Referitor la Cincizecime, unii apreciază glosolalia ca fiind un limbaj al inconștientului⁵, dar principalul vorbind, teologia răsăriteană acceptă glosolalia ca fiind xenolalie⁶, adică o limbă specifică, identificabilă, a celui care primește această harismă la granița dintre profeție și darul limbilor.

Pericolul proxim îl reprezintă meditațiile transcendente de tip yoga care, prin tehnici specifice, urmăresc înlăturarea mentală a chestiunilor relative, pentru a trece un prag nevăzut înspre recunoașterea unei geneze din Absolutul transpersonal fără Nume. Această trepidație mistică⁷, eficient tehnică și reală psihologic duce la o stare de liniște a minții și chiar la o conștientizare experiențială a eternității, fără ca aceasta să însemne întâlnirea Dumnezeului Personal. Adevărata întâlnire nu are loc sub auspiciile falsei smerenii sau a complexelor de inferioritate, ci în treptată transformare a smereniei „sunt cel mai păcătos și rău” în smerenia⁸ „bucuriei negrăite” pe care ne-o dă Hristos în marea Sa iubire de oameni, așa cum Sfântul Siluan Athonitul ne-a încredințat în scrierile sale.

Așadar, acest dor insașiabil de Dumnezeu însoțit de o necunoaștere care înseamnă și cunoaștere apofatică este drumul celui ce însetează de viață duhovnicească și care depășește schimbul de amabilități morale între noi și Dumnezeu, urmărind un singur lucru, și anume acela de a rămâne prieteni ai lui Dumnezeu⁹. Această prietenie se întreține prin infinitatea virtuții. *Binele prin firea lui nu are hotar; el este infinit. Nu poți spune: atâta e binele și mai mult nu. (...) Nu poate spune cineva dacă e bun: sunt destul de bun, mai bun nu vreau să fiu*¹⁰. Orice oprire sau pauză din bine infirmă binele anterior ca fiind viciat de un amestec al răului și în aceasta rezidă existența veșnică a omului: în faptul că primește ceea ce caută neconținut și va căuta dincolo de moarte ceea ce a început aici într-un traseu ascendent, care desăvârșește, împlinește prin iubire. Această împlinire vine dinspre sânul Sfintei Treimi care împărtășește infinit personal, pentru ca noi să nu ne oprim din împlinirea binelui, „o asemenea oprire fiind contrară firii omenești”¹¹.

¹Pr. Ioan Buga, „Preliminarii la teologia Sfântului Grigore de Nyssa” în *Despre viața lui Moise sau despre desăvârșirea prin virtute a celui între sfinți părintelui nostru Grigore, Episcopul Nyssei*, trad. pr. Ioan Buga, Editura Sfântul Gheorghe-Vechi, București, 1995, p. 19.

² *Ibidem*, p. 24.

³ *Ibidem*, p. 25.

⁴ Sfântul Grigorie De Nyssa, *Scrieri. Partea întâia*, vol. 29; *Despre viața lui Moise sau despre desăvârșirea prin virtute a celui între sfinți părintelui nostru Grigore, Episcopul Nyssei*, trad. și note pr. Dumitru Stăniloae, E.I.B.M.B.O.R., București, 1982, p. 5.

⁵ Wayne G. Rollins, Kille D. Andrew (ed.), *Psychological Insight into the Bible. Text and readings*, Wm. B. Eerdmans Publishing Co., Michigan, USA, 2007, p. 220.

⁶ Georgel Rednic, *Harismele în Biserica Primară. O perspectivă paulină*, Editura Alma Mater, Cluj-Napoca, 2010, p. 245.

⁷ Sofronie Arhimandritul, *Rugăciunea - experiența Vieții Veșnice*, trad. Ică jr. Ioan, Editura Deisis, Sibiu, 2007, pp. 156-157.

⁸ Ierom. Rafail Noica, *Cultura Duhului*, Editura Reîntregirea, Alba Iulia, 2002, p. 33: „Smerenia este calitatea iubirii lui Dumnezeu, care se dă, fără întoarcere asupra sa”.

⁹ *Despre viața lui Moise sau...*, pp. 193-194.

¹⁰ Pr. D. Stăniloae, nota 2 în Sfântul Grigorie De Nyssa, *Scrieri. Partea întâia*, vol. 29, pp. 22.

¹¹ Pr. D. Stăniloae, nota 7 în Sfântul Grigorie De Nyssa, *Scrieri...*, p. 24.

Misiunea ca lucrare a Duhului Sfânt și dar al Adevărului

Pr. dr. Cornel Coprean

Teologia ortodoxă învață că, prin trimiterea și pogorârea Sfântului Duh peste Apostoli în ziua Cincizecimii, se întemeiază Biserica în chip văzut, ca finalizare a lucrării mântuitoare a lui Iisus Hristos, și se inaugurează misiunea creștină, evidențiind prin aceasta că Biserica și misiunea sunt legate indisolubil.

Misiunea ține de însăși natura Bisericii, fără misiune nu poate exista Biserica. Misiunea este un criteriu al Bisericii, o dimensiune a ființei și o componentă esențială a vieții ei, fapt pentru care Biserica este mereu în stare de misiune, ea nu poate înceta a fi Biserică misionară. Misiunea Bisericii a devenit posibilă numai prin revărsarea Duhului Sfânt la Cincizecime, când Apostolii au fost înzestrați cu puterea Duhului ca să vestească Evanghelia lui Hristos: „Mergeți în toată lumea și propovăduiți Evanghelia la toată făptura” (Mc. 16, 15). Trimiterea Apostolilor și a Bisericii are la bază trimiterea Fiului (In. 20, 21) și a Duhului Sfânt (In. 14, 26) în lume de către Tatăl, ce imprimă misiunii creștine un profund temei trinitar.

Inseparabilitatea dintre *dimensiunea trinitară* a misiunii creștine, înțeleasă ca participare la viața de iubire a Sfintei Treimi, *aspectul hristologic*, care îl plasează pe Hristos în centrul vieții și misiunii Bisericii, și *aspectul pnevmatologic* al misiunii, care îl prezintă pe Duhul Sfânt drept inițiatorul ei, coroborată cu caracterul *eclesial* al misiunii creștine, determină definirea acesteia ca „trimitere a Bisericii în lume în vederea universalizării Evangheliei și a integrării oamenilor în Împărăția lui Dumnezeu, întemeiată prin lucrarea mântuitoare a lui Iisus Hristos, inaugurată ca anticipare a ei în Biserică prin Pogorârea Duhului Sfânt, Împărăție ce se va manifesta în plenitudinea ei la a doua venire a lui Hristos într-o slavă”¹.

Importanța Duhului Sfânt în misiunea creștină este dată de faptul că venirea Duhului în Biserică nu este un eveniment istoric izolat din trecut, ci un dar permanent care dă viață Bisericii, asigurându-i existența în istoria omenirii, făcând posibilă mărturia ei despre Împărăția lui Dumnezeu în faza incipientă. Această revărsare de Cincizecime permanentă a Duhului în Biserică este o realitate în cultul Bisericii, în Liturgia Euharistică, dar ea depășește limitele cultului eclesial și constituie dinamismul lăuntric ce dă substanță tuturor expresiilor și lucrărilor din viața Bisericii. Astfel, Biserica este mai presus de toate adevărata manifestare a prezenței divine în istoria lumii, semnul intervenției continue a lui Dumnezeu în viața societății, în și prin împrejurările concrete ale vieții umane, în activitățile cele mai diverse, chiar și profane².

Pogorârea Duhului Sfânt este actul prin care lucrarea mântuitoare a lui Hristos se extinde din umanitatea Sa personală în celelalte ființe umane, Duhul Sfânt fiind garantul prezenței lui Hristos în istoria și misiunea Bisericii, întrucât este Duhul Adevărului (In. 15, 26; 16, 13). În misiunea creștină, lucrarea lui Hristos se desăvârșește în timpul istoric prin lucrarea neîncetată a Duhului Sfânt, Care ne recapitulează pe toți în Hristos. Chenoza Fiului se prelungește în istorie în «chenoza» Duhului Sfânt, căci El se coboară la nivelul fiecăruia dintre noi, pentru a ne ridica și aduna în Hristos³, în comuniunea de viață și iubire a Tatălui și a Fiului și a Sfântului Duh, care reprezintă, de fapt, temelia, exemplul

și ultimul țel al misiunii Bisericii⁴. De aceea, trimiterea și Pogorârea Duhului Sfânt înseamnă transpunerea vieții treimice în umanitate și manifestarea vizibilă a Bisericii, ca realitate istorică concretă, ca anticipare sau sacrament al Împărăției lui Dumnezeu.

Biserica este imaginea sau „icoana” Împărăției lui Dumnezeu, în ea toate lucrurile sunt aduse laolaltă, cuprinse și recapitulate, astfel încât să-și continue viața pentru totdeauna, Biserica zugrăvind sfârșitul timpului în istorie. Dumnezeiasca Euharistie constituie revelarea Împărăției lui Dumnezeu, prin ea toate creaturile sunt aduse împreună și recapitulate în Hristos, Euharistia manifestând și concretizând în interiorul timpului identitatea acestei adunări în forma Bisericii⁵.

În perspectivă ortodoxă, scopul final al misiunii creștine este „recapitularea tuturor” în Hristos (Ef. 1, 10) și participarea noastră la slava dumnezeiască, slava veșnică a lui Dumnezeu. Mișcarea finală a istoriei înaintea dincolo de încorporarea noastră în Hristos și de recapitularea tuturor în El, și se îndreaptă spre slava finală și veșnică a lui Dumnezeu Tatăl, care umple veșnicia și rămâne scopul final al întregului univers, „iar când toate vor fi supuse Lui, atunci și Fiul Însuși Se va supune Celui ce I-a supus Lui toate, ca Dumnezeu să fie toate în toți” (I Cor. 15, 28) și să „mărturisească toată limba că Domn este Iisus Hristos, într-o slavă a lui Dumnezeu” (Col. 2, 11). Și „întru slava Sa cea veșnică într-o slavă a lui Hristos Iisus” (I Ptr. 5, 10) îi cheamă Dumnezeu pe oameni, prin misiune⁶.

Ținta misiunii creștine este *theosis* sau îndumnezeirea existenței, dobândirea Duhului Sfânt (Sfântul Serafim de Sarov), ea nefiind restricționată doar la ființele umane, ci având și o dimensiune cosmică, căci nu numai umanitatea, ci întreg universul „participă la restaurare și își găsește din nou orientarea înspre Dumnezeul slavei”⁷. Această „recapitulare” a universului nu a avut încă loc, dar este așteptată cu nerăbdare și este cu adevărat o realitate eshatologică, prezentă *deja* – dar *nu încă* în forma ei deplină în Biserică, și care se va manifesta în plenitudinea ei la a doua venire a lui Hristos, când Dumnezeu va fi „totul într-o slavă”.

¹ Valer BEL, *Misiunea Bisericii în lumea contemporană*, Editura Renașterea, Cluj-Napoca, 2010, p. 21.

² *Your Kingdom Come*, Paris 1978, p. 143.

³ Vladimir LOSSKY, *Teologia mistică a Bisericii de Răsărit*, Editura Anastasia, București, 1990, p. 197.

⁴ Ioan ICA, „Dreifaltigkeit und Mission”, în *Studia Theologia Orthodoxa*, XLII (1997), 1-2, p. 15.

⁵ † Ioannis ZIZIOULAS, *Prelegeri de dogmatică creștină*, Editura Sophia, București, 2014, pp. 259-262.

⁶ † ANASTASIE Yannoulatos, *Misiune pe urmele lui Hristos*, Editura Andreiana, Sibiu, 2013, pp. 67-70.

⁷ Ion BRIA (ed.), *Martyria / Mission*, WCC Publications, Geneva, 1980, p. 7.

Om în fața pandemiei – provocări și soluții

An contextul crizei medicale actuale, provocată de noul coronavirus, ieromonahul dr. Maxim (Iuliu-Marius) Morariu, colaborator permanent al Revistei *Renașterea*, aflat la studii de pregătire pentru cel de-al doilea doctorat în științe sociale la Universitatea Pontificală Angelicum din Roma, a fost de acord să ne spună câteva lucruri despre misiunea sa, atât ca student-doctorand, cât și ca slujitor al altarului într-o Italie afectată puternic de pandemia de COVID-19. Interviuul a fost realizat de către Darius Echim prin intermediul rețelelor sociale online, joi, 12 mai 2020, dată la care România și Italia se aflau în stare de urgență.

- Părinte Maxim, de cât timp vă aflați în Italia și în ce context această pandemie v-a afectat activitatea de cercetare?

- Sunt deja în Italia de aproape doi ani. Am venit în anul 2018, ca bursier al Universității Pontificale Angelicum din Roma. Ca student, aceste momente au dus la metamorfozarea activității mele aici, nu la sistarea ei. Cursurile ce se țineau înainte în aula, acum s-au mutat în spațiul virtual, programul rămânând însă același. Diferența este că nu ne mai vedem față în față cu profesorii, ci prin intermediul camerei video. În ceea ce privește munca academică, așa zice că s-a înmulțit de atunci, căci, dată fiind situația, profesorii au pus mult mai mult accent pe diferitele forme de muncă individuală, decât în condiții normale. Ca doctorand am continuat să muncesc ca înainte, însă de acasă (vorba vine, căci nu sunt acasă).

- Având în vedere faptul că sunteți preot, cum și în ce condiții ați îndeplinit slujirea sacerdotală?

- Ca preot, dat fiind faptul că locuiesc la un părinte român, care a avut amabilitatea de a mă invita să îi fiu oaspete pe durata pandemiei, am încercat, de asemenea, să metamorfozăm activitatea de slujire. Am adus acasă cele trebuincioase și în toate aceste luni am slujit cu regularitate. La un moment dat, credincioșii au vrut și ei să ia parte la slujbe. Soluția ne-au oferit-o mijloacele moderne. Prin diverse platforme sau motoare de comunicare, am transmis cu regularitate, fie integral, fie sub formă de fragmente, slujbele din această perioadă, alături de mesajele duhovnicești specifice perioadei prin care am trecut. Atât s-a putut, dar a fost totuși important. În plus, părintele și-a făcut, pe toată durata Postului Mare, un program regulat ce presupunea cercetarea lor telefonică și consilierea celor care ajunseseră în diverse forme de impas. Unde s-a putut, i-a ajutat și material sau financiar.

Dat fiind faptul că parohia a desfășurat înainte de pandemie o rodnică activitate catehetică, ne-am simțit nevoiți să ne ocupăm și de acest aspect. Doamna preoteasă mi-a cedat mie catehezele pentru o perioadă. În același timp, m-a ajutat, având în vedere faptul că a absolvit și un masterat în informatică și este pricepută în cele ale tehnologiei, să gestionez activitatea cu tineretul prin intermediul mijloacelor moderne. Astfel, săptămână de săptămână, ne întâlnim cu tinerii, discutăm diverse lucruri, vizionăm mici filmulețe cu conținut religios și încercăm să înțelegem care sunt aspectele fundamentale de natură religioasă, de care trebuie să ținem seamă.

- Cum vede un preot ortodox român o Italie aflată în stare de urgență, sub asediul COVID-19?

- Să fiu sincer, sunt speriat că o țară ca Italia, cu un sistem de sănătate funcțional, a fost atât de lovită de această pandemie. Nu vreau să mă gândesc ce ar însemna un astfel de val în spațiul românesc. Să ne ferească Dumnezeu! La fel de șocat sunt de modul în care mapamondul a fost luat pe nepregătite. Prefer să mă refer însă la situația Italiei, despre care am mai multe informații.

Țara a fost lovită din toate punctele de vedere. Economia va avea cu certitudine de suferit multă vreme de acum încolo. Relațiile dintre oameni s-au deteriorat. De îndată ce s-a instituit această stare, ea a venit la pachet cu diverse încercări de dezinformare (ca și în România, de altfel). Acest fapt a sporit panica și neîncrederea dintre oameni. Va mai dura nițel până ce va fi depășită această stare. Din punct de vedere spiritual, lumea a resimțit închiderea bisericilor. Italia e o țară majoritar catolică, dar care are, de asemenea, un număr mare de ortodocși români (peste un milion), ruși, greci sau de alte naționalități. Până la un punct, s-au resemnat. După o lună, deja se vedea dorința de întoarcere, dublată de o revoltă interioară. Vedeam asta și din modul în care oamenii sunau să întrebe cât va mai dura. Era parcă un fel de tristețe în glasul lor. Oamenilor le lipsea spovedania, le lipseau slujbele, le lipsea împărtășania, le lipsea rugăciunea în comunitate. „Casa omului nu e bisericală”, zice un proverb de la mine de la Bistrița. Mă tem că așa este și că aceste vremuri ne-au dovedit-o.

Poate că ar trebui să spun că starea de revoltă a fost ușor amplificată și de aparenta contradicție în declarații între reprezentanții Bisericii Catolice. Noi ca Ortodocși, nu prea avem un cuvânt de spus în dialogul cu statul italian, fapt pentru care am privit cu interes

înspre ei și înspre Papa. La un moment dat, în timp ce conferința episcopală făcea eforturi susținute pentru redeschiderea locașurilor de cult în condiții de siguranță, Papa era când rezervat, când împotriva. Acest lucru a sporit, atât în rândurile noastre, cât și ale lor, starea de anxietate. În cele din urmă, ne-am bucurat enorm când am văzut decretul ce permitea slujirea, e drept cu restricții, începând cu data de 18 mai. Se vor fi gândit oficialii italieni că trebuie să fie dificil să nu poți participa la înmormântarea rudelor, să-ți botezi copiii sau să participi la slujbă! Sau, cine știe, vor fi trecut poate și ei prin asta!

- Preotul Constantin Necula, într-o conferință online, spunea că „religia e ca o hartă pe care desenezi izvoarele de apă, iar credința este să bei din acea apă”. Cum vedeți această slujire în viitor?

- Sper din suflet că aceste momente ne vor fortifica în credință și ne vor ajuta să apreciem mai mult în viitor, privilegiul de a participa la slujbe. Îmi doresc să bem apa cea vie, că tot a fost de curând duminica Samarinenței, direct de la sursă, să ne reunim spre a ne împărtăși din Potir. Deocamdată, semnele ne dau parcă dreptul să fim optimiști. Vom vedea cum evoluează lucrurile după 18 mai în Italia. Și la nivelul pandemiei, curba maximă a fost atinsă, lucrurile încep să reentre, încetul cu încetul în normal, deci sper că ne vom reîntoarce la normalitate în scurtă vreme. Desigur, ceea ce s-a întâmplat e un semn de alarmă că Biserica trebuie să fie oricând pregătită pentru a face față unor provocări de felul acesta, să aibă mereu un plan B la care să apeleze.

- Ce ar trebui să învățăm de la frații noștri din diaspora?

- Am descoperit un lucru frumos la cei de aici, anume faptul că nevoia de Dumnezeu și cea de Biserică sunt mai puternice, mai vizibile și exprimate cu mai mult curaj aici. Poate pentru că aici, pe meleaguri străine, spiritualitatea are și o dimensiune socială și una iden-

titară. Te ajută să nu te dezrădăcești. Comunitățile de aici sunt mult mai unite, iar legăturile care se stabilesc între oameni și între ei și Biserică sunt mai strânse decât cele pe care le-am descoperit în țară. Am fost bucuros să văd asta și cred că am putea învăța asta de la ei. În plus, sunt parcă mai iubitori de tradiții și știu mereu să lege religia de tradiția autohtonă, fapt care, în țară, în ultima vreme, a fost desconsiderat. Și preocupările de natură teologică sunt altele. Dacă în anumite comunități rurale, băbuțele sunt mulțumite, orice le-ar spune preotul, aici oamenii au anumite pretenții: citesc, se documentează, vin cu întrebări, te forțează oarecum să fii mereu adus la zi și uneori îți dau temă de casă, sau de predică. Și aici, nevoia de cateheză e mare, însă oamenii sunt parcă mai dornici să afle lucruri noi despre credință, decât cei din țară...

- Dar ei de la noi? Știind că de aici au plecat majoritatea, cu excepția celor care s-au născut și au fost educați în Italia.

- Ar putea să învețe, cu precădere de la bunicii noștri, lucruri privitoare la așezarea sufletească, adevăratele valori ce trebuie prețuite și prioritizarea propriei vieți. Mă tem că uneori oamenii de aici sunt prinși într-un ciudat angrenaj, care-i obligă să se împartă între serviciu, familie, biserică și că pun accentul mai mult pe lucrurile materiale, decât pe cele spirituale, pe care nu le neglijează totuși.

Accentele au fost, în opinia mea, mai bine puse în țară, pe vremuri. Apropos de acest aspect, cu câțva timp în urmă m-a uimit un lucru. L-am însoțit pe părintele Nicolae, protopopul de Lazio 3, de Bobotează, la binecuvântarea caselor. Am întâlnit extrem de mulți oameni bolnavi, unii în fază terminală. Au venit aici cu câteva decenii în urmă, au trăit în condiții inumane, ca să pună ban pe ban (unii mi-au povestit că locuiau câte 17 oameni într-un apartament cu două camere). Apoi, au început să câștige mai bine, și-au adus familiile, s-au mutat în chirie (în cazul în care familia nu s-a destrămat între timp). Au investit banii câștigați în țară, preferând să trăiască în Italia în condițiile în care a

trăit fiul risipitor după ce a risipit averea, „cersind după roșcovele porcilor”. Au făcut vile în țară, unde cel mai probabil copiii lor, care s-au adaptat deja aici, nu se vor mai întoarce. Acum se sting, suferinzi, investind ultimii bănuți în medicamente care nu fac altceva decât să le prelungească agonia. Nu vi se pare că ar fi putut învăța ceva din modul de viață, poate mai lipsit, dar totuși sănătos, al strămoșilor?!

- Aveți dreptate. Părinte Maxim, ce vrea Dumnezeu să ne transmită prin această molimă așternută peste întreaga lume?

- Multe, foarte multe lucruri. Cred că e o adevărată declarație de dragoste a lui Dumnezeu pentru lume, înțeleasă ca planetă și comunitate umană. Gândiți-vă: toate declarațiile papei Francisc, mare ecologist, ale „Patriarhului Verde” de la Constantinopol, ale Gretei Thunberg, ce-au făcut? Au inflammat mulțimi care au protestat, au strigat că trebuie făcut ceva, oprită poluarea și distrugerea planetei. Apoi, s-au urcat în aceleași mașini care poluează, s-au întors la casele lor și au continuat să trăiască ca înainte, distrugând sistematic planeta. Acum, numărul de noxe s-a redus simțitor în ultimele luni, cantitatea de deșeuri produsă e sensibil mai mică, iar planeta începe și ea să respire. Dumnezeu s-a gândit și la ea!

Cât despre oameni, mă tem că eram tare prinși în angrenajul acesta social și nu reușeam să punem preț pe lucrurile cu adevărat valoroase. Vremurile acestea ne-au oferit răgazul să ne descoperim pe noi înșine (n-a fost, cu siguranță, întotdeauna plăcut), să ne dăm seama cât suntem de fragili și să vedem ce contează cu adevărat și ce nu contează. Să facem lucruri cu adevărat ziditoare și să redescoperim vocația autodidactă a ființei umane, care a dus mereu la progres. Să sperăm că vom pune în practică ceea ce am învățat în această perioadă.

- Un tânăr vlogger român, cu o mare influență în social-media, spunea că „viața poate fi trăită în frică sau în iubire”. Ca tânăr ieromonah, pornind de la faptul că acest coronavirus a înspăimântat o lume întreagă, cum comentați această afirmație?

- Să fiu sincer, eu nu sunt adeptul fricii. Vor fi tinerii noștri fricoși, e dreptul lor, eu nu-s! Frica e un apanaj al necredinței. În toată această perioadă am avut tot felul de simțăminte: de revoltă, de depresie, de bucurie etc. De frică, foarte puțin și de scurtă durată. În general, poate și pentru că m-am străduit să mă mențin într-un tonus optimist. Eu socotesc că s-a greșit înfricoșându-se lumea cu această pandemie. Autoritățile nu au știut cum să gestioneze informația, iar influențarii, care știu că din faptul de a fi „bau-bau” îți poți construi o audiență bunișoară, au speculat acest lucru. După toate acestea, nu cred că sentimentul de frică e cel cu care ar trebui să rămânem. Dimpotrivă, ar trebui să ne concentrăm atenția asupra unor lucruri constructive. Să învățăm ce important e să fim împreună și cât de ușor putem pierde acest drept, să dăm importanță lucrurilor care chiar contează și să direcționăm sentimentele care trebuie înspre cei dragi.

Cred că e important să învățăm să fim noi înșine în relația cu ceilalți, spre a nu fi copleșiți de regrete în momentul în care nu-i mai avem aproape. Dar să fim noi înșine cei buni! Aceștia suntem noi cei adevărați! De multe ori, sub masca mărturisirii adevărului, le spunem celor din jur tot felul de lucruri urâte și jignitoare pentru ei. „Chipurile”, să-i ajutăm. Când ar trebui să spunem ce simțim sub aspect pozitiv, suntem tare cenzurați. N-am spune un: „mulțumesc”, „te iubesc”, „îmi lipsești”, „îți rămân îndatorat”, „însemni foarte mult pentru mine”, în ruptul capului! Parcă „ne-ar tăia popa limba” dacă am face-o! Cred că acesta este momentul să începem să ne dăm seama că putem să o facem. Nu e greu. Așa se va realiza tranziția dinspre o frică generalizată, care, în opinia mea, nu e altceva decât o halucinație colectivă, o proiecție a minții noastre, înspre o civilizație a iubirii, care reprezintă, în fapt, vocația noastră social-antropologică (iertat să-mi fie intenționatul pleonasm!).

- Această perioadă a fost și este o lecție de supraviețuire pentru întreaga lume. Cu ce învățături credeți că ar trebui să rămânem și cum să ne raportăm la ziua de mâine, la aproapele?

- Deși ne place să ne credem puternici, importanți, stăpâni, cred că e un semn că nu suntem altceva decât niște făpturi extrem de fragile, niște trestii ce pot fi culcate de cel mai moale vânticel. În plus, socotesc că trebuie să privim cu recunoștință ziua de mâine, căci e o a doua șansă, e un semn că Dumnezeu încă ne iubește. Cu recunoștință cățelului care-și primește bucata de pâine și mângâierea de la stăpânul pe care nu l-a văzut de mult, iertată să îmi fie comparația, și cu curiozitatea pe care numai ochii de copil, porniți zi de zi în explorarea unui univers necunoscut, pot să o aibă.

Provocări medicale și teologice, în contextul marilor epidemii, la Seminarul de Medicină și Teologie

Darius Echim

eminarul Internațional de Medicină și Teologie de la Bistrița, ajuns la ediția a XIX-a, s-a desfășurat anul acesta exclusiv online, în contextul pandemiei actuale, fiind organizat de Arhiepiscopia Ortodoxă Română a Vadului, Feleacului și Clujului, Facultatea de Teologie Ortodoxă din cadrul Universității „Babeș-Bolyai” (UBB) din Cluj-Napoca, Asociația Medicală Română, filiala Bistrița-Năsăud, Centrul de Bioetică UBB Cluj-Napoca și Societatea Română de Bioetică.

Ediția din acest an, având în vedere situația generată de noul coronavirus, a avut tema „Provocările medicale, teologice, sociale și culturale, întâlnite în contextul marilor epidemii”.

Lucrările seminarului au început luni, 25 mai 2020, pe site-ul Facultății de Teologie Ortodoxă, în sala virtuală „A”, găzduită de platforma „Zoom meetings”, cu participarea online a Înaltpreasfințitului Părinte Andrei, Arhiepiscopul Vadului, Feleacului și Clujului și Mitropolitul Clujului, Maramureșului și Sălajului, a Preasfințitului Părinte Benedict Bistrițeanul, Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului, a zeci de cadre universitare, medici, psihologi, studenți și public divers.

Înaltpreasfințitul Părinte Andrei a susținut o prelegere și i-a felicitat pe cei implicați în organizare pentru inițiativă, perseverență și alegerea temei de actualitate. Ierarhul a vorbit despre doctorul trupurilor și al sufletelor, Mântuitorul Iisus Hristos care „a vindecat mai întâi sufletul, ca să aducă prin aceasta vindecare și trupului (...) Noi credem că omul este trup și suflet, materie și spirit, și credem, în același timp, că atunci când este vorba de tămăduire, trebuie tămăduit și sufletul, și trupul, ele fiind într-o legătură organică unul cu celălalt”. Au mai luat cuvântul rectorul rectorului Universității „Babeș-Bolyai” din Cluj-Napoca, prof. dr. psih. Daniel David, și rectorul Universității de Medicină și Farmacie „Iuliu Hațieganu” din Cluj-Napoca, prof. dr. Anca Dana Buzoianu.

Participanții au dezbătut probleme centrate pe tema „Pandemie și Cultură”. Dintre aceștia, Preasfințitul Părinte Episcop Benedict Bistrițeanul a vorbit pe tema „Problema fricii în vreme de pandemie. O perspectivă teologico-ascetică”.

Lucrările seminarului, inițiat și coordonat de prof. dr. Mircea Gelu Buta, au continuat în cadrul secțiunilor: „Medicină Legală-Bioetică”, „Psihologie-Sociologie”, „Terapie Medicală și Spirituală”, „Istorie” și „Artă Sacră”.

„Realitatea ne arată că problemele cu care se confruntă omenirea, lumea în care trăim, reclamă în mod obligatoriu recursul la etică și morală. Dacă primul factor îl constituie criza profundă pe care o traversează omenirea, cel de-al doilea reprezintă resurgența religiei la scară planetară. Nu în ultimul rând, este vorba de viața reală, cu numeroasele ei probleme și aspecte ce vizează guvernarea globală, ocrotirea mediului înconjurător, dar și comportamentul față de semenii, în diversele lui circumstanțe, precum cele medicale, politice, sau de afaceri. Și atunci putem admite că lumea are o problemă a îngrijirilor de sănătate, o problemă socială, o problemă ecologică, o problemă politică, o problemă de securitate globală și multe altele, iar soluționarea lor depinde în mare măsură de modul în care este percepută problema morală, care în acest fel devine problema predominantă a lumii noastre și care, trebuie să recunoaștem, depinde în mare măsură de problema spirituală.

Sigur, nu numai etica medicală se clatină din cauza hărțuirii științifice, tehnice și economice. Turbulențe etice datorate progresului sunt semnalate în aproape toate domeniile de activitate, iar vremurile pe care le trăim sunt marcate de criză – adică o situație de neclaritate și incertitudine, în care totul depinde de puterea de a distinge și a judeca evenimentele și evoluția lor”, a arătat prof. dr. Mircea Gelu Buta de la Facultatea de Teologie Ortodoxă din Cluj-Napoca, inițiatorul și principalul organizator al Seminarului Internațional de Medicină și Teologie de la Bistrița.

„Un lucru este sigur: crizele nu pot fi evitate! A le nega, de frică sau revoltă, este o atitudine care nu ajută la nimic. Iată de ce o discuție mai largă pe această temă înseamnă atât o formă de recunoaștere a frământărilor oamenilor, cât și faptul că înțelepciunea umană este limitată și are nevoie să fie călăuzită de înțelepciunea lui Dumnezeu”, a conchis prof. dr. Mircea Gelu Buta.

Evenimentul științific s-a bucurat de participarea unui număr mare de cadre didactice universitare, cercetători, cadre medicale și invitați din țară și din străinătate, printre care s-au numărat: arhim. prof. Teofil Tia (Cluj-Napoca), pr. prof. Ioan Chirilă (Cluj-Napoca), Vasile Astărăstoae (Iași), Adrian Opre (Cluj-Napoca), Huib Wursten (Olanda), Christi Degen (Germania), Divya Susan Varkey (Elveția), Codrin Rebeleanu (Bistrița), Daniel Buda (Sibiu), Mihaela Palade (București), Paulo Finuras (Portugalia) și alții. Lucrările prezentate vor fi publicate în volumul „Medicii și Biserica”.

Medicul Vasile Astărăstoae, profesor la Universitatea de Medicină și Farmacie „Gr. T. Popa” din Iași, a susținut o prelegere, intitulată „COVID-19 - O abordare etică”, în cadrul căreia a spus că spiritualitatea ajută omul în momente delicate, nu răspândește virusul.

„Observăm că panica nu a plecat din extremul Orient, de acolo de unde au apărut primele cazuri. Panica a plecat din acele țări, care fie sunt conduse pe o ideologie ateistă, fie din acele țări unde secularismul și corectitudinea politică au avut succes: China și țările din vestul Europei. (...) În Taiwan nu s-a închis nimic, toată viața a continuat. Singura măsură care s-a luat a fost o distanțare mai mare. Niciun lăcaș de cult nu a fost închis. Templele au funcționat. Puterea pe care ți-o dă spiritualitatea ajută și nu răspândește. Taiwanul, la 24 de milioane de locuitori, populație condensată pe 20% din suprafața României, a avut doar 24 de decese în toată perioada. De două săptămâni nu a mai avut niciun caz de infectare sau mortalitate. Acesta este un aspect la care trebuie să medităm: la puterea credinței, indiferent care este, și la criza introdusă de faptul că nu știi la ce să te raportezi pentru că lumea modernă a găsit să înlocuiască divinitatea cu un idol nou, rece: știința. În momentul în care știința nu a găsit răspuns la întrebări, s-a văzut dezarmată în fața unui nou pericol. Pentru a se simți protejați, cetățenii au acceptat limitarea sau suspendarea drepturilor lor”, a spus fostul președinte al Colegiului Medicilor din România, prof. dr. Vasile Astărăstoae.

O perspectiva teologică asupra pandemiei Concluzii la cel de-al XIX-lea Seminar de Medicină și Teologie 25-26 mai 2020

Prof. univ. dr. Mircea Gelu Buta

el de-al XIX-lea „Seminar Internațional de Medicină și Teologie”, pe care datorită tehnicii, am reușit să-l organizăm, cu toată pacostea aceasta de virus, care după cum vedem nu alege între copii sau bătrâni, între bogați și săraci, între politicieni sau omul de rând, l-am intitulat „Provocările Medicale, Teologice, Sociale și Culturale întâlnite în contextul Marilor Epidemii”.

De ce am ales această temă? Pentru că știm din istorie că astfel de molime au mai bătut în trecut, iar experiențele cu care s-au confruntat oamenii au fost diverse. Citind un volum de memorii al doctorului Ion Vianu, m-a impresionat profund momentul în care, odată sfârșit cutremurul din noaptea de 9 / 10 noiembrie 1940, tatăl său, marele scriitor și intelectual Tudor Vianu, i-a spus copilului de numai șapte ani de atunci: „Toate astea sunt pentru păcatele noastre...”. De altfel, cutremurul de pământ din toamna anului 1940 a fost prefața unei suite de nenorociri năprasnice abătute asupra țării noastre, încheiate șapte ani mai târziu cu abdicarea silită a Regelui și instalarea comunismului.

În urmă cu două luni, când molima necruțătoare pe care o cunoaștem a început să copleșească întreg Pământul, mai mulți ierarhi din Sinodul Sfintei noastre Biserici au exclamat în fața camerelor de luat vederi: „Toate astea sunt pentru păcatele noastre”.

Așadar, atât marele scriitor și enoriaș al Bisericii Ortodoxe Române Tudor Vianu, cât și ierarhi imenționați au o perspectivă teologică asupra istoriei. Previn însă că această abordare nu are nicio legătură cu conceptul de „teologie politică” folosit în bisericile apusene. Numai afirmația Mântuitorului: „Împărăția Mea nu e din lumea aceasta” cred că spulberă orice pretenție legată de o așa-zisă „teologie politică”, concept în care eu nu văd decât o contaminare secularizantă.

Intervenția lui Dumnezeu în istorie nu este numai evidentă, chiar dacă intelectualitatea „umanistă” o respinge, ci este și confirmată de Sfânta Scriptură, care, așa cum știm, este în întregime insuflată de Duhul Sfânt. Să ne amintim de episodul Potopului, când Dumnezeu, supărat de păcatele oamenilor, decide să reînnoiască radical Pământul, ceea ce se și întâmplă 40 de zile după diluviul biblic.

Să mergem puțin mai departe și să ne oprim la alt episod binecunoscut din istoria omenirii: Turnul Babel. Oamenii din vremea respectivă sunt ispitiți de un act de mândrie, dar și de pretenția că pot să împlinescă un lucru spectaculos: încep să construiască un turn pe care credeau ei că vor ajunge până la Cer, care, așa cum se știe, este reședința divinității. Însă Dumnezeu, pentru a le zădărnici acțiunea, le încurcă limbile. Până atunci exista o limbă pentru toată suflarea omenească. Din momentul acela, oamenii nu se mai pot înțelege și, în consecință, nu mai pot să își continue demersul. Acesta rămâne neîmplinit, întocmai ca – mai târziu – marile proiecte ale Renașterii, sucombate în nostalgia și neputința lucitoare a Barocului.

Omul epocii moderne, îndeosebi cel al secolului trecut, nu a mai avut nevoie de Dumnezeu, fapt care nu este astăzi un secret pentru nimeni. Într-un fel, știința, mai ales în epoca pozitivismului, a luat locul Creatorului, dar sub formă de idol. Există îndubitabil un idol al științei, după cum există și idoli ai conceptelor. Conceptele de bine, adevăr, frumos, de exemplu, au ajuns să substituie frumusețea concretă, fie în sens estetic, fie moral. Binele pe care creștinul îl găsește personificat în bunătatea unui semen și în faptele sale bune a rămas o idee frigidă. Adevărul a trecut și el prin aceeași situație.

Există împrejurări în viață, ca cele prin care trecem astăzi, când înțelegi că rațiunea chiar izvorăște din cele mai strălucite minți, devine un element pe care nu te poți baza în exclusivitate. Molima este diferită de toate cele care au precedat-o, inclusiv față de ciuma bubonică răspândită pe trei continente. Actuala și tragică experiență acoperă întreg Pământul, și știința încă nu i-a dat de capăt. Dimpotrivă, știința trebuie să se smerească – cel puțin momentan. Cred că suntem prima generație modernă care a ajuns să vadă știința dând din umeri.

Aminteam de frumusețea estetică a Pământului sau de frumusețea divină pe care o găsim în aceeași Creație. Un arhimandrit al Bisericii noastre, Părintele Paulin Lecca, bun cunosător al culturii ruse, a scris o carte memorabilă intitulată „Frumosul divin în opera lui Dostoievski”. Hristos Însuși face elogiul acestei frumuseți când, în Evanghelia după Matei, prevenindu-i pe oameni să nu se întrebe obsesiv ce vor mânca, ce vor bea și ce vor îmbrăca, întrucât de acestea păgânii se îngrijesc obsesiv, și să dea întâietate celor duhovnicești, le atrage atenția interlocutorilor Săi asupra florilor de crin, care sunt mai frumoase decât îmbrăcămintea regelui Solomon. Psalmul 103 este unul din cele mai inspirate elogi aduse Creației, reliefului pământesc, florei și faunei întocmite de Dumnezeu prin Cuvânt. Întrucât oamenii degradaseră Pământul, Dumnezeu a regenerat planeta prin Potop. Nu pot să nu leg acest fapt de un altul petrecut recent. Atunci când molima cu reflexe monarhice în denumirea ei (coronavirus) a început să se facă simțită prin suspendarea a peste 90 % din transporturi, efectele s-au văzut și asupra Creației întinate de urmașii lui Adam. După câteva zile în care nu au mai circulat motonave, bărci cu motor și nici măcar gondole, majoritatea canalelor Veneției au devenit curate și chiar translucide, aspect căruia i s-a consacrat nu puține documentare. S-au văzut delfini înotând în porturile Siciliei și rațe plimbându-se prin Paris, ca și păsări cântând neîntrerupt în arborii din marile orașe sufocate de smog, cu puține zile înainte. Cineva îmi spunea că nu a mai pomenit păsări cântând în centrul Bucureștiului din copilăria sa, de acum câteva decenii, petrecută într-un cartier al orașului copleșit primăvara de mirosul de liliac și de florile pomilor. Iată că două săptămâni de molimă, prin consecințele lor, au făcut să se întâmple miracole pe care nu le-au produs ani lungi de congrese ecologice.

Mesajul divin este sugestiv: însănătoșirea Creației în această împrejurare, asupra căreia știința încă nu poate nimic, ne determină să spunem că Dumnezeu își iubește în continuare opera. Oare nu a intervenit în istorie în raporturile noastre cu făptura Sa pe care, în limbaj ateizant, o numim „natură”?

Mă opresc deocamdată aici, urmând să aprofundăm această perspectivă teologică și asupra altor elemente importante, care aproape că au înțepenit în coliziune cu numita pandemie. Mă gândesc la excesul de circ, de distracții îndoielnice sau de alte forme care nu sunt decât un „aggiornamento” al zicalei antice „pâine și circ” și care au fost drastic puse între paranteze de o putere care se află deasupra oamenilor.

Pr. Mircea Basarab, un profesor înzestrat și un preot dedicat. Gânduri la plecarea din această lume a părintelui prof. dr. Mircea Basarab

PC Pr. Prof. Dr. Stelian Tofană,
PC Părinți,
Îndoliată familie,
Întristată asistență,

Restricțiile impuse de pandemie nu ne permit să participăm la slujba de înmormântare și așezarea sub glia strămoșească a pr. Mircea Basarab, dar suntem prezenți, în duh de rugăciune, împreună cu credincioșii parohiei noastre „Nașterea Domnului” din München, la acest moment de despărțire.

Părintele Mircea Basarab i-a păstorit cu mult tact, cu înțelepciune și bunătate pe credincioșii Parohiei noastre, aproape 40 de ani, până la pensionarea sa (ianuarie 2013). Astăzi, clericii și credincioșii parohiei își plâng, cu multă durere în suflet, dar și cu nădejde în învierea morților, fostul coleg la Sfântul Altar, fostul păstor și duhovnic, pe care Hristos, Domnul nostru, l-a chemat la El chiar în Săptămâna Luminată.

Părintele Prof. Dr. Mircea Basarab este fondatorul Parohiei noastre Ortodoxe Române „Nașterea Domnului” din München

(1976), dar și al Parohiei „Sf. Dumitru” din Nürnberg (1981). Sosit la studii la München în 1974, ca bursier al Bisericii Evanghelice din Germania, pr. Mircea Basarab a săvârșit prima slujbă în biserică „St. Willibrord” din München, în iulie 1974. A făcut apoi toate demersurile pentru înființarea parohiei noastre, recunoscută în februarie 1976 de către Patriarhia Română. Astfel, lua ființă cea mai veche parohie ortodoxă românească din Bavaria.

Înainte de plecarea la München, Pr. Mircea Basarab a fost profesor la Seminarul Teologic Ortodox Român din Cluj-Napoca. Încă de atunci, pr. Mircea s-a remarcat ca fiind un dascăl talentat și foarte bine structurat, fiind foarte apreciat de către tinerii seminariști, atât pentru claritatea expunerii, cât și pentru capacitatea de a transmite informația la nivelul de înțelegere al acestora, așa cum îl descria un fost elev de la Seminar, pr. Iustin Tira, astăzi vicar administrativ al Arhiepiscopiei Clujului, pe tânărul profesor de atunci, într-un articol dedicat părintelui Mircea la ceas aniversar (Pr. Iustin Tira, *Părintele profesor Mircea Basarab, la ceas aniversar*, în revista: *Renașterea*, nr. 12 (320) / 2016, p. 4, varianta electronică <http://revista.renasterea-cluj.ro/descarcaldecenbrie-2016.pdf>, pagină accesată la data de 6 mai 2020).

Aceste trăsături au fost prezente mereu atât în activitatea pastorală a pr. Mircea, cât și în cea didactică, desfășurată și în cadrul Departamentului de Teologie Ortodoxă din cadrul LMU, unde a predat cursuri de Vechiul Testament până în semestrul trecut.

Până la retragerea sa la pensie, Părintele Mircea a fost consilier cultural al Mitropoliei noastre, dar și reprezentant ecumenic al Mitropoliei în mai multe comisii la nivel local și federal.

Pe lângă numeroase studii și articole publicate în țară și străinătate, Părintele Mircea Basarab a publicat volumele: *Cartea Profetului Amos*, București, 1980 (teză de doctorat); *Ermeneutica Biblică*, Oradea, 1997; *Istoricul Parohiei Ortodoxe Române „Nașterea Domnului” din München*, Oradea 1997; *Biserica și neamul în diaspora*, Cluj 2001, *Istoricul Mitropoliei Ortodoxe pentru Europa Centrală și de Nord*, Oradea 2001, *Personalități reprezentative ale Exegezei Antiohiene* (București, 2019) și altele.

În sfera cultural-teologică a activității sale se înscrie și înființarea și tipărirea buletinului parohial „Renașterea”, din 1976 și până în anul 1995, revistă care reapare în serie nouă, din aprilie 2013. Tot aici mai amintim și înființarea corului parohiei noastre („Armonia”), în urmă cu 16 ani, astăzi unul dintre cele mai reprezentative ale Mitropoliei noastre.

Deși pensionat în ianuarie 2013, pr. Mircea Basarab a rămas strâns legat de comunitatea pe care o înființase și pentru care se

jertfise peste 37 de ani. Părintelui Mircea îi plăcea să slujească Sf. Liturghie, fapt care reiese și din faptul că și după pensionare, cu puține excepții, în cei aproape 7 ani scurși de la acel moment, a slujit aici în mijlocul Parohiei pe care a fondat-o și uneori la Centrul bisericesc din München.

Doar în ultimele luni de viață, Părintele, datorită scăderii puterilor sale fizice, nu a mai putut sluji la Sfântul Altar, în schimb a rămas în relație duhovnicească cu mulți dintre credincioșii Parohiei noastre, fiindu-le onora încă duhovnic.

Din Liturgia Sf. Vasile, pr. Mircea Basarab îi plăcea în mod deosebit o rugăciune din canonul euharistic: „Pentru aceasta, Stăpâne Preasfinte, și noi, păcătoșii și nevrednicii Tăi robi, care ne-am învrednicit a sluji sfântului tău jertfelnic, nu pentru dreptățile noastre, că n-am făcut ceva bun pe pământ, ci pentru mila și îndurările Tale... ne rugăm și cerem... să vină Duhul Tău cel Sfânt peste noi” (Liturghier, Buc. 2012, p. 254).

De multe ori când citea(m) această rugăciune, părintele exclama: „Auzi, ce frumos, cât adevăr!”. El, care realizase atât de multe lucruri pe plan intelectual, didactic și pastoral, întărea: „Că n-am făcut nimic bun pe pământ”! Înființase două parohii, publicase zeci, poate sute de articole, vreo 6 cărți și reprezentase Mitropolia noastră în diferite comisii: ACK München, ACK Bayern, Comisia de Dialog a Bisericii noastre cu Biserica Evanghelică din Germania (EKD), Comisia comună a Conferinței Ortodoxe din Germania și a Conferinței Episcopilor Catolici din Germania. Poate cea mai importantă reprezentare, a fost includerea în delegația Bisericii Ortodoxe Române la Adunarea Generală a Consiliului Ecumenic al Bisericilor la Canberra (Australia), în anul 1991, alături de fostul Mitropolit al Moldovei, actualul Întâistătător al Bisericii noastre, PF Părinte Patriarh Daniel. În sacristie, în urmă cu câteva luni, își amintea cu plăcere de experiența trăită în Australia.

Ar fi multe de spus, e greu să cuprinzi activitatea atât de bogată a unui om în câteva cuvinte. De aceea, în următoarele rânduri, am încercat să surprindem, alături de membrii Consiliului parohial, care îl cunosc de mulți ani, câteva trăsături ale părintelui. Așa îl descriu consilierii și credincioșii parohiei noastre:

„Pentru noi, enoriașii lui, el a fost nu numai preot paroh și duhovnic, ci și tată, profesor de religie și de istorie, dar, înainte de toate, un om adevărat, un om de mare caracter, care a știut să ne fie mereu alături. Părintele a fost pentru noi un adevărat model!

Cu Părintele Basarab nu ne-am simțit niciodată singuri sau departe de casă. Ne vorbea adeseori de România noastră, de România lui, iar această dragoste pentru Țară se poate observa și din ultima dorință a Dânsului, de a fi înmormântat sub glia strămoșească.

Preot intelectual, înțelept și echilibrat, fin teolog și orator desăvârșit, Părintele a știut să se facă <<tuturor toate>>. Desigur, ne va lipsi tuturor, dar va rămâne mereu în sufletele noastre prin tot ceea ce a reușit să sădească în ele”.

Îl vom aștepta de acum încolo, multă vreme, să iasă din sacristie și să ne adreseze un cuvânt de învățătură, cu mult patos și cu talentul oratoric cu care Dumnezeu l-a înzestrat.

Sutele de mesaje postate de către credincioșii Parohiei „Nașterea Domnului” din München și de cei care l-au cunoscut ca preot și profesor, în Cartea de condoleanțe, deschisă pe pagina oficială a parohiei noastre, dar și numeroasele scrisori, telegrame și emailuri de condoleanță, trimise de cei care l-au avut ca partener de dialog în diversele comisii ecumenice (episcopi, preoți, profesori, teologi), arată cât de mult a fost iubit și apreciat pr. Mircea Basarab.

Desigur, noi toți, clericii și credincioșii parohiei, îl vom purta mereu în amintirile, în inimile și, mai ales, în rugăciunile noastre. Acum, la ceas de vremelnică despărțire, îl încredințăm pe pr. Mircea lui Hristos, Cel mort și înviat, pe care L-a propovăduit cu multă putere și convingere, cu echilibru și fermitate, rugându-L să-i ierte toate păcatele sale și să-i dăruiască odihnă veșnică.

Transmitem compasiunea noastră familiei îndurerate și spunem cu toții, uniți într-o singură voce:

Veșnica lui pomenire!

Hristos a înviat!

În numele Consiliului parohial și al credincioșilor Parohiei Ortodoxe Române „Nașterea Domnului” din München,

Pr. Prot. Dr. Alexandru Nan

Agenda PS Vasile

Aprilie 2020

5 aprilie: Participă la Sfânta Liturghie în capela Seminarului Teologic Ortodox din Cluj-Napoca.

12 aprilie: Cu ocazia sărbătorii „Intr[rii Domnului în Ierusalim” asistă la Sfânta Liturghie în capela Seminarului Teologic Ortodox din Cluj-Napoca.

18 aprilie: Participă la Slujba Învierii oficiată de Înaltpreasfințitul Părinte Arhiepiscop și Mitropolit Andrei în Catedrala Mitropolitană, înconjurat de un sobor de preoți și diaconi.

19 aprilie: În ziua praznicului „Învierii Domnului” asistă al Sfânta Liturghie oficiată de Înaltpreasfințitul Părinte Arhiepiscop și Mitropolit Andrei în Catedrala Mitropolitană, înconjurat de un sobor de preoți și diaconi.

20 aprilie: În a doua zi de Paști asistă la Sfânta Liturghie oficiată de Preasfințitul Părinte Benedict Bistrițeanul în Catedrala Mitropolitană.

21 aprilie: În a treia zi de Paști participă la Sfânta Liturghie în capela Seminarului Teologic Ortodox din Cluj-Napoca, prin rostirea de ecfonise și binecuvântări

23 aprilie: Cu ocazia zilei praznuirii „Sfântului Mare Mucenic Gheorghe”, Preasfințitul Episcop Vasile Someșanul participă la Sfânta Liturghie în capela Seminarului Teologic Ortodox din Cluj-Napoca.

24 aprilie: Cu ocazia sărbătorii „Izvorul Tămăduirii”, participă la Sfânta Liturghie în capela Seminarului Teologic Ortodox din Cluj-Napoca.

26 aprilie: Participă la Sfânta Liturghie în capela Seminarului Teologic Ortodox din Cluj-Napoca, unde rostește ecfonise și binecuvântări.

Mai 2020

3 mai: Participă la Sfânta Liturghie oficiată de preacuviosul Părinte Pantelimon Mocan în capela din reședința personală.

10 mai: Participă la Sfânta Liturghie în capela din reședința personală oficiată de preacuviosul Părinte Pantelimon Mocan.

17 mai: În capela din reședința personală a participat la Sfânta Liturghie oficiată de preacuviosul Părinte Pantelimon Mocan.

21 mai: Cu ocazia zilei praznuirii „Sfinților Împărați, întocmai cu Apostolii Constantin și mama sa Elena”, Preasfințitul Episcop Vasile Someșanul participă la Sfânta Liturghie în Capela din reședința personală.

24 mai: În timpul vizitei pastorale de la Mănăstirea Piatra Fântânele, participă la Sfânta Liturghie oficiată de părintele duhovnic al mănăstirii, Gavril Horț.

28 mai: Cu ocazia sărbătorii „Înălțarea Domnului”, participă la Sfânta Liturghie în paraclisul Mănăstirii Piatra Fântânele.

31 mai: A participat la Sfânta Liturghie oficiată de preacuviosul Părinte Pantelimon Mocan în capela din reședința personală prin rostirea de ecfonise și binecuvântări.

A consemnat pr. dr. Călin Ficior

Prof. Dr. Mircea Basarab
12.12.1936 - 21.04.2020

† **Benedict Bistrițeanul****Episcop Vicar al Arhiepiscopiei Vadului,
Feleacului și Clujului****Agenda
Mai 2020****1 mai**

De la ora 8⁰⁰, săvârșește Sfânta Liturghie la paraclisul Seminarului Teologic Ortodox Cluj-Napoca. La slujbă participă PC Pr. Liviu Vidican-Manci, directorul școlii teologice și PCuv. Arhim. Samuel Cristea, duhovnicul aceleiași școli.

2 mai

Face o vizită pastorală la Mănăstirea Florești, Protopopiatul Cluj I, în cadrul căreia săvârșește slujba parastasului la împlinirea a trei ani de la trecerea în veșnicie a Lect. Univ. Dr. Paula Bud de la Facultatea de Teologie Ortodoxă.

3 mai

De la ora 10⁰⁰, în Duminica a III-a după Paști, săvârșește Sfânta Liturghie la Mănăstirea Pantocrator, Protopopiatul Beclean.

4 mai

De la ora 9⁰⁰, participă la ședința de lucru a Permanenței Consiliului Eparhial.

5 mai

De la ora 17⁰⁰, predă online seminarul de „Spiritualitate ortodoxă”, anul III, Facultatea de Teologie Ortodoxă din Cluj-Napoca.

6 mai

Program de audiențe la birou.

7 mai

Începând cu ora 10⁰⁰ predă online cursul de „Spiritualitate ortodoxă”, anul III, cursul de „Limbă și literatură siriacă”, anul II, și cursul de „Teologie, viață social-politică și relații interreligioase în spațiul siriacă”, Master anul I, Facultatea de Teologie din Cluj-Napoca.

8 mai

De la ora 9⁰⁰, de sărbătoarea Sfântului Ioan Evanghelistul, slujește și predică în Parohia Iacobeni, Protopopiatul Turda.

9 mai

De la ora 10⁰⁰, la praznuirea Aducerii moaștelor Sfântului Nicolae la Bari, slujește și predică la Mănăstirea Escu, Protopopiatul Dej. La slujbă participă PC Pr. Ioan Buttea, Protopop al Dejului; de la ora 18⁰⁰, slujește Vecernia Mare, alături de IPS Mitropolit Andrei, la Mănăstirea Parva, Protopopiatul Năsăud. În continuare participă la slujba tunderii în monahism a tânărului teolog Emilian (Efrem) Crișan, viitorul duhovnic al Mănăstirii Mihai-Vodă, Turda.

10 mai

De la ora 10⁰⁰, în duminica a IV-a după Paști, slujește și predică la Catedrala Mitropolitană.

11 mai

De la ora 9⁰⁰, participă la ședința de lucru a Permanenței Consiliului Eparhial; de la ora 18⁰⁰, participă la slujba Sfeștaniei la noul birou al episcopului vicar oficiată de IPS Mitropolit Andrei.

12 mai

De la ora 17⁰⁰, predă online seminarul de „Spiritualitate ortodoxă”, anul III, Facultatea de Teologie Ortodoxă din

Cluj-Napoca.

13 mai

De la ora 8⁰⁰, slujește Sfânta Liturghie la paraclisul din cadrul reședinței episcopale; de la ora 10⁰⁰, program de audiențe la birou.

14 mai

Începând cu ora 10⁰⁰, predă online cursul de „Spiritualitate ortodoxă”, anul III, cursul de „Limbă și literatură siriacă”, anul II, și cursul de „Teologie, viață social-politică și relații interreligioase în spațiul siriacă”, Master anul I, Facultatea de Teologie din Cluj-Napoca.

15 mai

Program de audiențe la birou.

16 mai

De la ora 10⁰⁰ săvârșește Sfânta Liturghie la Paraclisul Facultății de Teologie Ortodoxă din Cluj-Napoca. În continuare, săvârșește Sfânta Taină a Cununii pentru tinerii Călin și Maria Drăgeanu.

17 mai

De la ora 10⁰⁰ slujește și predică la Mănăstirea Mihai-Vodă din Protopopiatul Turda. În cadrul liturghiei,

Pădure a Parohiei Săcel, Protopopiatul Turda. La slujbă participă și PC Pr. Alexandru Rus, Protopop de Turda; începând cu ora 17⁰⁰, predă online cursul de „Spiritualitate ortodoxă”, anul III, cursul de „Limbă și literatură siriacă”, anul II, și cursul de „Teologie, viață social-politică și relații interreligioase în spațiul siriacă”, Master anul I, Facultatea de Teologie din Cluj-Napoca.

22 mai

Program de audiențe la birou.

23 mai

De la ora 10⁰⁰ slujește și predică la Mănăstirea Cheile Turzii, Protopopiatul Turda; în cadrul liturghiei hirotonește ierodiacon pe monahul Paisie (Horațiu) Borza.

24 mai

De la ora 10⁰⁰ săvârșește Sfânta Liturghie în Parohia Huedin I. La finalul slujbei rostește și un cuvânt de învățătură. Participă și PC Pr. Dan Lupuțan, Protopop de Huedin.

25 mai

De la ora 9⁰⁰, participă la ședința de lucru a Permanenței Consiliului Eparhial; de la ora 10⁰⁰ participă la Seminarul „Medicii și Biserica”, ediția a XIX-a, cu tema „Provocări medicale, teologice, sociale și culturale în contextul marilor epidemii” și susține comunicarea cu titlul „Problema fricii în perioada de pandemie. O perspectivă teologic-ascetică”.

26 mai

Face o vizită pastorală în Protopopiatul Huedin, la Mănăstirea Dâncu și la Parohia Cornești; de la ora 17⁰⁰, predă online seminarul de „Spiritualitate ortodoxă”, anul III, Facultatea de Teologie Ortodoxă din Cluj-Napoca.

27 mai

De la ora 10⁰⁰ săvârșește Sfânta Liturghie și predică în Parohia Sfântul Dimitrie Izvorătorul de Mir, Protopopiatul Cluj II, praznuind cel de-al doilea hram al bisericii, pe Sfântul Ioan Rusul; de la ora 19⁰⁰, slujește Vecernia cu Litie la Mănăstirea Piatra Fântânele, Protopopiatul Bistrița.

28 mai

De praznicul Înălțării Domnului, liturghisește și predică la monumentul Eroilor de pe Vârful Gruji; cu această ocazie, săvârșește și slujba Parastasului pentru cei 60 de eroi ai neamului care s-au jertfit în acel loc în Primul Război Mondial, pentru apărarea patriei și a credinței ortodoxe strămoșești.

29 mai

Program de audiențe la birou.

30 mai

De la ora 9⁰⁰ slujește Sfânta Liturghie la paraclisul Facultății de Teologie și oficiază slujba Cununii pentru tinerii absolvenți de Teologie, Ioan și Alina Neamțiu; de la ora 12⁰⁰, săvârșește slujba Cununii a tinerilor Lorand Komiveș, absolvent de Teologie, și Alexandra Komiveș; de la ora 18⁰⁰ slujește Vecernia cu Litie și Utrenia la Mănăstirea Mihai-Vodă, Protopopiatul Turda;

31 mai

De la ora 10⁰⁰, liturghisește și predică la Biserica Coroana, din municipiul Bistrița. În cadrul slujbei, hirotonește diacon pe teologul Aurel Birta.

Preasfințitul Părinte Benedict Bistrițeanul, Episcop Vicar al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului, oficiind dumnezeiasca Liturghie în Parohia Huedin I, 24 mai, 2020.

hirotonește preot pe ierodiaconul Efrem (Emilian) Crișan, viitorul duhovnic al aceleiași mănăstiri. La Sfânta Liturghie participă și PC Pr. Alexandru Rus, Protopop de Turda.

18 mai

De la ora 9⁰⁰, participă la ședința de lucru a Permanenței Consiliului Eparhial.

19 mai

Face o vizită pastorală la Mănăstirea Sfânta Treime, Soporu de Câmpie, Protopopiatul Turda; de la ora 17⁰⁰, predă online seminarul de „Spiritualitate ortodoxă”, anul III, Facultatea de Teologie Ortodoxă din Cluj-Napoca.

20 mai

Program de audiențe la birou; de la ora 18⁰⁰ slujește Vecernia cu Litie și Utrenia sărbătorii Sfinților Împărați Constantin și Elena la Mănăstirea Sfânta Elisabeta din Cluj-Napoca.

21 mai

De sărbătoarea Sfinților Împărați Constantin și Elena, de la ora 10⁰⁰, slujește și predică în Filia Moara de

IPS ANDREI MITROPOLITUL CLUJULUI, MARAMUREȘULUI ȘI SĂLAJULUI

În fiecare **luni**, între orele 8.00 și 10.00, conduce ședința Consiliului Permanenței Eparhiale.

În zilele de **miercuri, vineri și sâmbătă** predă *on line* cursul de Spiritualitate pentru studenții din anii III și IV de la Facultatea de Teologie din Cluj-Napoca.

În fiecare **miercuri**, între orele 20.30 și 21.00, realizează emisiunea „Cuvântul Ierarhului – spiritualitate creștină pe unde hertziene”, pentru postul de radio „Renașterea”.

În fiecare **miercuri și vineri**, între orele 10.00 și 15.00, acordă audiențe clerului și credincioșilor.

Mai 2020

1 mai

Cu prilejul împlinirii a 21 ani de la înființarea postului de radio „Renașterea”, în Catedrala Mitropolitană, oficiază o slujbă de Te-Deum și rostește un cuvânt de felicitare adresat angajaților, voluntarilor, colaboratorilor și ascultătorilor.

Face o vizită la Mănăstirea „Sfinții Ilie și Lazăr” de la Cristorel, protopopiatul Cluj I.

În Catedrala Mitropolitană, asistă la Vecernie, slujește Acatistul Învierii Domnului Hristos și, prin intermediul postului de radio „Renașterea”, rostește un cuvânt de învățătură.

2 mai

Predă *on-line* cursul de Spiritualitate masteranzilor de la Facultatea de Teologie din Cluj-Napoca.

În Catedrala Mitropolitană, slujește Vecernia Mare și rostește, prin intermediul postului de radio „Renașterea”, un cuvânt de învățătură.

3 mai

În Catedrala Mitropolitană, săvârșește Sfânta Liturghie și rostește cuvântul de învățătură prin intermediul postului de radio „Renașterea”.

În Catedrala Mitropolitană, slujește Vecernia, Paraclisul Maicii Domnului și rostește o cateheză prin intermediul postului de radio „Renașterea”.

4 mai

Face o vizită pe șantierul Centrului de Tineret „Sfântul Ioan Valahul” de la Câmpenești, protopopiatul Cluj I.

La Facultatea de Teologie se întâlnește cu noul decan, Arhim. Teofil Tia, pentru a analiza proiectul de management pentru următorii 4 ani.

5 mai

Face o vizită la Seminarul Teologic Ortodox, pentru a verifica modul de desfășurare a cursurilor în mediul *on-line*.

Face o vizită pe șantierul Centrului misionar-social „Sfântul Apostol Andrei” de pe Calea Turzii din Cluj-Napoca.

Face o vizită în Parohia „Sfinții Arhangheli Mihail și Gavriil” din cartierul clujean Dâmbul Rotund (parohi: Prot. Alexandru Constantin Ciui și Pr. Mihai Pop).

6 mai

Predă *on-line* cursul de Spiritualitate studenților din anul IV de la Facultatea de Teologie din Cluj-Napoca.

Face o vizită la Mănăstirea „Schimbarea la Față a Domnului” de la Cheile Turzii, protopopiatul Turda.

În Catedrala Mitropolitană, asistă la Vecernie, slujește Acatistul Sfintei Învieri a Domnului și, prin intermediul postului de radio „Renașterea”, rostește un cuvânt de învățătură.

7 mai

Face o vizită la Mănăstirea „Sfânta Maria Magdalena” de la Oarța de Sus, județul Maramureș.

În satul natal, Oarța de Sus, se reculege la mormântul părinților și bunicilor. Oficiază o scurtă slujbă de pomenire.

8 Mai (Sfântul Apostol și Evanghelist Ioan)

Cu prilejul hramului, în biserica mănăstirii de la Pădureni, protopopiatul Turda, în prezența obștii monahale, slujește Sfânta Liturghie și rostește cuvântul de învățătură.

În Catedrala Mitropolitană, asistă la Vecernie, slujește Acatistul Sfintei Învieri a Domnului Hristos și rostește un cuvânt de învățătură prin intermediul postului de radio „Renașterea”.

9 mai

Predă *on-line* cursul de Spiritualitate masteranzilor de la Facultatea de Teologie din Cluj-Napoca.

În capela Seminarului Teologic din Cluj-Napoca (slujitor: Arhim. Samuel Cristea), oficiază Taina Sfântului Botez pentru pruncul Filip Ștefan, fiul părintelui Andrei Daniel Sîrb de la parohia Aruncuta, protopopiatul Cluj I. Rostește un cuvânt de învățătură.

La Mănăstirea „Sfinții Apostoli Petru și Pavel” din Țara Năsăudului, împreună cu PS Părinte Benedict Bistrițeanul, slujește Vecernia Mare cu Litie. Săvârșește slujba Tunderii în monahism a robului lui Dumnezeu Emilian Crișan, devenit monahul Efrem. Rostește un cuvânt de învățătură.

13 mai

Face o vizită pe șantierul de pictură al bisericii Mănăstirii „Sfântul Vasile cel Mare” de la Someșul Cald, protopopiatul Huedin.

În Catedrala Mitropolitană, asistă la Vecernie, slujește Acatistul Sfintei Învieri a Domnului Hristos și, prin intermediul postului de radio „Renașterea”, rostește un cuvânt de învățătură.

14 mai

Face o vizită la Mănăstirea „Sfânta Treime” de la Soporul de Câmpie, protopopiatul Turda.

15 mai

Predă *on-line* cursul de Spiritualitate studenților din anul IV de la Facultatea de Teologie din Cluj-Napoca.

În Catedrala Mitropolitană, asistă la Vecernie, slujește Acatistul Sfintei Învieri a Domnului Iisus Hristos și, prin intermediul postului de radio „Renașterea”, rostește un cuvânt de învățătură.

16 mai

Predă *on-line* cursul de Spiritualitate masteranzilor de la Facultatea de Teologie din Cluj-Napoca.

În biserica Mănăstirii „Schimbarea la Față” de la Cheile Turzii, protopopiatul Turda, slujește Vecernia Mare și oficiază slujba Tunderii în monahism a robului lui Dumnezeu Horațiu Borza, devenit monahul Paisie. Rostește un cuvânt de învățătură.

17 mai

În fața Bisericii „Sfântul Ierarh Nectarie” din Dej (paroh: Prot. Ioan Buftea), slujește Sfânta Liturghie și rostește cuvântul de învățătură. Conferă Ordinul „Mihai Vodă” domnului locotenent colonel Dinu Ștefan Chioralia, medicul șef al Brigăzii 81 Mecanizată „General Grigore Bălan” din Bistrița, în semn de apreciere pentru efortul depus la depășirea crizei sanitare de la Spitalul Județean Suceava, în fruntea căruia, temporar, a fost numit în mod excepțional prin ordin de ministru.

Pe scena din fața Catedralei Mitropolitane, împreună cu PS Părinte Benedict Bistrițeanul, slujește Vecernia, Paraclisul Maicii Domnului și rostește o cateheză.

Părintele Mitropolit Andrei, la finalul Sfintei Liturghii săvârșite în fața Bisericii „Sfântul Ierarh Nectarie” din Dej (paroh: Prot. Ioan Buftea), conferind Ordinul „Mihai Vodă” domnului locotenent colonel Dinu Ștefan Chioralia, medicul șef al Brigăzii 81 Mecanizată „General Grigore Bălan” din Bistrița, 17 mai 2020.

10 mai

În biserica Mănăstirii „Sfinții Apostoli Petru și Pavel” din Țara Năsăudului, în prezența obștii monahale, slujește Sfânta Liturghie și rostește cuvântul de învățătură. Hirotonește întru diacon pe monahul Efrem Crișan.

În Catedrala Mitropolitană din Cluj-Napoca, slujește Vecernia, Paraclisul Maicii Domnului și, prin intermediul postului de radio „Renașterea”, rostește o cateheză.

11 mai

Săvârșește slujba de sfințire a apei și cea de binecuvântare a spațiului administrativ amenajat în incinta Centrului Eparhial pentru episcopul vicar Benedict Bistrițeanul. Rostește un cuvânt de binecuvântare.

12 mai

Face o vizită în protopopiatul Beclean. Vizitează parohia Figa (paroh: Călin Vasile Motogna) și parohia Beclean III (paroh: Alin Ionuț Pop). Face un popas la sediul protopopiatului în vederea rezolvării unor probleme administrative.

18 mai

Face o vizită pe șantierul Centrului de Tineret „Sfântul Ioan Valahul” de la Câmpenești, protopopiatul Cluj I. Este însoțit de domnul Sorin Călea, consilierul economic al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului.

19 mai

Face o vizită în protopopiatul Gherla. La sediul protopopiatului face un popas pentru rezolvarea unor probleme administrative. Vizitează parohiile Năsal (paroh: Pr. Grigore Bolbos), Buza (paroh: Pr. Alin Ioan Pădurean), Cătina (paroh: Pr. Gheorghe-Aurelian Ilovan) și Lujerdiu (paroh: Pr. Cornel Baciu). Este însoțit de PC Pr. Iulian-Paul Isip, protopopul de Gherla.

20 mai

Pe scena amplasată în fața Catedralei Mitropolitane, slujește Vecernia Mare cu Litie și rostește un cuvânt de învățătură.

21 Mai (Sfinții Împărați Constantin și Elena)

Cu prilejul hramului, pe altarul de vară al mănăstirii de la Dobric, protopopiatul Beclean, slujește Sfânta Liturghie și rostește cuvântul de învățătură. Este însoțit de domnul Darius Echim, corespondentul TV Trinitas în Arhiepiscopia Vadului, Feleacului și Clujului.

22 mai

Face o vizită pe șantierul Centrului misionar-social „Sfântul Apostol Andrei” de pe Calea Turzii din Cluj-Napoca.

Pe scena din fața Catedralei Mitropolitane, slujește Vecernia, Acatistul Învierii Domnului Iisus Hristos și rostește un cuvânt de învățătură.

23 mai

Face o vizită pe șantierul bisericii parohiei Dej Triaj (paroh: Pr. Andrei Banc).

La Mănăstirea Nicula, protopopiatul Gherla, se întâlnește cu cei implicați în consolidarea vechii biserici, pentru a

25 mai

Participă on-line la prima parte a Seminarului de Medicină și Teologie „Provocări medicale, teologice, sociale și culturale în contextul marilor epidemii”, organizat de domnul profesor dr. Mircea Gelu Buta de la Bistrița. Rostește o rugăciune de binecuvântare și o alocuțiune.

Face o vizită pe șantierul de pictură al bisericii Mănăstirii „Sfântul Vasile cel Mare” de la Someșul Cald, protopopiatul Huedin.

26 mai

În sala de ședințe a Centrului Eparhial, prezidează comisia de evaluare a candidaților participanți la examenul de capacitate preoțească.

27 mai

Face o vizită la Mănăstirea „Sfinții Ilie și Lazăr” de la Cristorel, protopopiatul Cluj I.

Pe scena din fața Catedralei Mitropolitane, asistă la

Vecernie, slujește la Litie și rostește un cuvânt de învățătură.

28 mai (Înălțarea Domnului)

Cu prilejul hramului, pe altarul de vară al mănăstirii de la Muntele Rece, protopopiatul Turda, slujește Sfânta Liturghie și rostește cuvântul de învățătură.

În Cimitirul Eroilor din proximitatea mănăstirii de la Muntele Rece, cu prilejul Zilei Eroilor, oficiază o slujbă de pomenire și rostește un cuvânt duhovnicesc. Este însoțit de domnul Darius Echim, corespondentul TV Trinitas în Arhiepiscopia Vadului, Feleacului și Clujului.

La Centrul de Îngrijiri Palliative „Sfântul Nectarie”, oficiază slujba de binecuvântare a unei ambulanțe primită donație prin implicarea domnului Florin Estefan, directorul Operei Naționale Cluj.

29 mai

În sala de ședințe a Centrului Eparhial, prezidează comisia de examinare a candidaților participanți la concursul pentru ocuparea postului de preot paroh la parohiile Valea Mare (protopopiatul Năsăud) și Aghireș (protopopiatul Huedin).

Pe scena din fața Catedralei Mitropolitane, asistă la Vecernie, slujește Acatistul Înălțării Domnului și rostește un cuvânt de învățătură.

30 mai

Pe scena din fața Catedralei Mitropolitane, slujește Vecernia Mare cu Litie și rostește un cuvânt de învățătură.

31 mai

În pridvorul Bisericii „Sfântul Mare Mucenic Gheorghe” din Câmpia Turzii (paroh: Pr. Ioan Morar), slujește Sfânta Liturghie și rostește cuvântul de învățătură.

Pe scena din fața Catedralei Mitropolitane, slujește Vecernia, Paraclisul Maicii Domnului și rostește o cateheză. Hirotessește întru duhovnic pe ieromonahul Efrem Crișan de la Mănăstirea „Mihai Vodă” de la Turda.

A consemnat Arhid. Claudiu Ioan Grama

Medic din prima linie, distins cu Ordinul „Mihai Vodă” de către Mitropolitul Andrei

Darius Echim

În Duminica a 5-a după Paști (a Samarinenței), 17 mai 2020, Înaltpreasfințitul Părinte Andrei, Arhiepiscopul Vadului, Feleacului și Clujului și Mitropolitul Clujului, Maramureșului și Sălajului, s-a aflat în mijlocul credincioșilor din municipiul Dej. Medicul din prima linie, locotenent-colonelul Dinu Ștefan Chioralia, a fost distins de ierarh cu Ordinul „Mihai Vodă” pentru implicarea deosebită în lupta cu noul coronavirus.

Cu acest prilej, în fața bisericii Parohiei „Sfântul Ierarh Nectarie”, Părintele Mitropolit Andrei a oficiat Sfânta Liturghie, înconjurat de un sobor restrâns de clerici. Din sobor au făcut parte: consilierul eparhial pe probleme de misiune și protocol, arhidiaconul Claudiu Grama, protopopul Dejului și parohul bisericii, preotul Ioan Buftea, directorul Asociației Filantropia Ortodoxă Dej, preotul Costinel Șoaită, și directorul Radio Renașterea, arhidiaconul Dan Văscu.

Slujba a fost oficiată în prezența credincioșilor, pentru prima dată după ridicarea stării de urgență, cu respectarea îndrumărilor bisericești și a regulilor impuse de autorități, ca urmare a măsurilor de prevenție și limitare a răspândirii coronavirusului.

În cuvântul rostit după citirea pericopei evanghelice, intitulat „Suflet roditor de fapte bune”, Înaltpreasfințitul Părinte Andrei și-a exprimat bucuria revederii cu credincioșii, îndemnându-i să fie aproape de semeni și să aibă o credință puternică.

„Trei sunt condițiile mântuirii: harul Duhului Sfânt – apa cea vie de care I-a vorbit Domnul Hristos samarinenței; credința puternică și faptele bune. Domnul Hristos le-a spus ucenicilor când I-au îmbiat să mănânce: «Mâncarea Mea este să fac voia Tatălui». Mâncarea noastră, a creștinilor, este să facem voia lui Dumnezeu, să fim buni, să facem fapte bune. Nu credință teoretică, ci credință practică – suflet roditor de fapte bune”, a afirmat Mitropolitul Clujului.

În cadrul slujbei, ierarhul s-a rugat pentru cei bolnavi, pentru personalul medical și pentru toți cei aflați în slujba aproapelui. Totodată, a citit rugăciunea specială pentru încetarea noii pandemii.

Ordinul „Mihai Vodă” pentru medicul din prima linie în lupta cu COVID-19

În semn de prețuire și recunoștință, la finalul Sfintei Liturghii, Mitropolitul Andrei a oferit Ordinul „Mihai Vodă” locotenent-colonelului medic Dinu Ștefan Chioralia, stabilit în municipiul Dej, medic șef al Brigăzii 81 Mecanizată „General Grigore Bălan” Bistrița, cel care în perioada stării de urgență a fost numit director medical la Spitalul Județean de Urgență „Sfântul Ioan cel Nou” din Suceava.

„Pentru mine Suceava a fost o experiență unică, inedită. Bucuria mea suflătească este că am putut să ajut Spitalul Județean, colegii, în perioada în care am fost acolo, și nu în ultimul rând pacienții spitalului. Ziua de astăzi este o zi specială, pentru că, odată cu redeschiderea bisericii, am primit o înaltă distincție – Ordinul «Mihai Vodă» – din partea Înaltpreasfințitului Părinte Andrei. Este o cinste și o onoare deosebită pentru mine să primesc această distincție, ca o recunoaștere a muncii mele depuse acolo, până la urmă a sacrificiului făcut acolo, de parte de familie și de prieteni”, a spus medicul Dinu Chioralia.

Preotul paroh, protopopul Ioan Buftea, a mulțumit chiriarhului pentru prezență, binecuvântare și pentru purtarea de grijă, în special în această perioadă de grea încercare pentru întreaga lume.

Înaltpreasfințitul Părinte Arhiepiscop și Mitropolit Andrei, slujind Sfânta Liturghie în pridvorul Bisericii „Sfântul Mare Mucenic Gheorghe” din Câmpia Turzii (paroh: Pr. Ioan Morar), 31 mai 2020.

plănuți ce urmează a se face. Este însoțit de domnul Sorin Călea, consilierul economic al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului.

Pe scena din fața Catedralei Mitropolitane, slujește Vecernia cu Litie și rostește un cuvânt de învățătură.

24 mai

Pe scena din fața Bisericii „Sfântul Ierarh Nicolae” din Năsăud (parohi: Pr. Florin Rusu și Pr. Lucian Greab), slujește Sfânta Liturghie și rostește cuvântul de învățătură. Este însoțit de domnul Darius Echim, corespondentul TV Trinitas în Arhiepiscopia Vadului, Feleacului și Clujului.

Pe scena din fața Catedralei Mitropolitane, slujește Vecernia, Paraclisul Maicii Domnului și rostește o cateheză.

Jurnal octombrie-noiembrie 1996

Dr. Nicoleta Pălimaru

24 octombrie 1996

Săptămâna asta am avut cursuri de dogmatică cu pr. Prof. Ică senior. În 22 oct. Părintele profesor ne-a vorbit despre traducerea inadecvată a termenului *dor* din rugăciunea de împărtășanie. Corect este „m-ai atras cu *erosul Tău, Hristoase*”. Prima carte care l-a șocat în primul an de facultate a fost a părintelui D. Stăniloae, *Iisus Hristos sau restaurarea omului*, indicată de T. Bodogae. Ne-a spus să o citim și noi, și, de asemenea, să căutăm *Imnele iubirii* ale Sfântului Simeon Noul Teolog, care „cântă taina prezenței lui Hristos în noi”. Ne-a atras atenția asupra faptului că Sfântul Simeon își intitulează cartea *Imnele iubirii*, înțelegând ca *eros*...

26 octombrie 1996

IPS Bartolomeu nu a putut sluji azi. Vechea bronșită.

3 noiembrie 1996

Astăzi a slujit și a predicat la catedrală IPS Bartolomeu, după trei luni de absență, după cum a ținut el însuși să precizeze. A predicat despre bogatul nemilostiv și săracul Lazăr. Aceleași elemente, părăsirea, singurătatea, suferința, tristețea...

5 noiembrie 1996

Am fost cu mama la IPS Bartolomeu. Când îl vizităm pe Părintele, sunt nerăbdătoare să văd ce ne rezervă întâlnirea. Evocări de scriitori sau artiști, despre atelierul biblic, îndemnuri etc. Să-l auzi povestind înseamnă a trăi simultan în trecut și prezent. Au fost discuții despre anumite probleme de gramatică și despre predicile lui, pe care mi le notez. A făcut referire la cazul lui Panait Cerna. El nu-și putea explica toate regulile gramaticale întrebunțate. În general, poezii nu pot justifica ortografia. Ei sunt ca în transă. Am întrebat, cred că cu aplomb, de ce folosește atât de des termeni precum suferință, singurătate, tristețe, și mi-a răspuns cu mare calm că „într-un spital nu poți fi vesel la căpătâiul unui bolnav”. Fără a fi explicit, am sesizat substratul adânc al vorbelor, o componentă importantă a predicilor Părintelui. Spitalul e Biserica, iar cel bolnav e omul contemporan, care, din cauza păcatului, a pierdut relația cu Hristos. Pentru Părintele este vital în ce direcție îți îndrepti privirea, spre Hristos sau spre iad.

Apoi am vorbit despre cursurile de dogmatică ale pr. Prof. Ioan Ică senior și ale arhid. Ioan Ică junior de Istoria religiilor. S-a bucurat de bucuria mea — că pot audia asemenea cursuri.

A pomenit de Biblie. Întâmpină dificultăți când e

vorba de autenticitatea unei epistole. Pr. Cornițescu nu analizează problemele în profunzime. Atenția ÎPS Bartolomeu merge în mai multe direcții, stil, limbaj, vocabular, sintaxă. Trebuie să fie atent la verbe și la frazare. Spunea că e o treabă migăloasă, dar care îi oferă mari bucurii duhovnicești.

Am vorbit despre cărți și faptul că s-ar duce să se plimbe în pădurea Făget, dar e prins în tot soiul de probleme administrative.

La plecare, ne-a dăruit, mamei și mie, ciocolate Ritter în diferite culori.

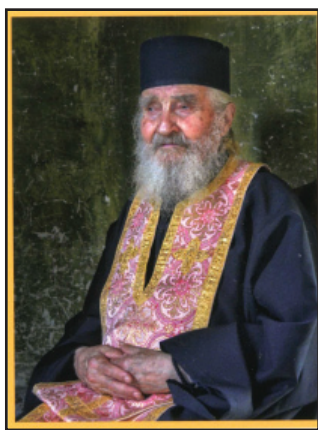
6 noiembrie 1996

Întâlnire pe stradă cu Cătălin Pălimaru. Poartă o cămașă bleu deschis și sacou, în ton cu ochelarii. Ne facem urări la începerea noului an universitar, sub privirile unei toamne neobișnuit de explozive.

7 noiembrie 1996

Zi revuistică. Îmi aranjez colecția de reviste literare și culturale, „România literară” (de unde îmi decupez textele lui N. Manolescu, Rodica Zafiu și cele de critică literară), „Viața românească”, „22” și „Dilema”, care, alături de editurile Deisis și Humanitas, reprezintă gura mea de aer proaspăt. Mi-am făcut un obicei, ca în pauzele de la Litere să merg la cofetăria de pe colț și să citesc, cu pixul în mână, articolele Ancăi Manolescu, cu un scris suplu, alert și deloc grăbit, Andrei Pleșu și Teodor Baconsky. În nr. 6-12, septembrie a.c., T. Baconsky semnează un articol captivant din punct de vedere ideatic și al limbajului, „Bibliopolis”, aducând în discuție „Desacralizarea lecturii” și „Cartea Cărților”, care e „hrană duhovnicească pătrunsă în vintrele sufletului, spre îmbunătățirea firii”.

Citesc, de asemenea, interviul prof. Ion Pop (criticul meu preferat, alături de prof. Doina Curticăpeanu, Sanda Cordoș, prof. Mircea Muthu și Corin Braga) din rev. „Apostrof” cu Jean Rousset, specialist în Baroc și care a susținut în 10 octombrie, la Litere, conferința „La voix de Charlus”.

Arhim. Dumitru Cobzaru (ed.), *In memoriam Arhim. Serafim Măciucă (1924-2019)*, Editura Renașterea, Cluj-Napoca, 2019.

Între personalitățile care au marcat destinul Mănăstirii Nicula și au desfășurat totodată o rodnică activitate pastorală în vremuri dificile, se numără cu certitudine Părintele Arhimandrit Serafim Măciucă (1914-2019). Întrucât Preacuvioșia Sa și-a început de curând călătoria spre ceruri, din inițiativa Părintelui Arhimandrit Dumitru Cobzaru, exarhul mănăstirilor din Arhiepiscopia Vadului, Feleacului și Clujului, s-a purces la realizarea unui frumos album monografic memorial, lansat de curând în cadrul unei frumoase manifestări.

Într-o ținută grafică de invidiat, ce îmbină imaginea cu textele pline de sensibilitate, lucrarea conține cuvinte semnate de către Înaltpreasfințitul Părinte Arhiepiscop și Mitropolit Andrei, Preasfințitul Părinte Andrei Moldovan al Harghitei și Covasnei (unde părintele Serafim a păstorit de asemenea o perioadă îndelungată), părintele editor arhimandrit Dumitru Cobzaru, protos. Lucian Demian, dar și o biografie semnată de părintele protos. Pantelimon Mocan.

În partea introductivă, cuvântul rostit de părintele Arhiepiscop și Mitropolit Andrei cu prilejul înmormântării (p. 5-14), intitulat: „Arhimandritul Serafim Măciucă: Călugăr, misionar, ctitor și pelerin”, îi familiarizează pe cei ce se vor apleca asupra lucrării cu biografia și activitatea celui omagiat. Înaltpreasfinția Sa subliniază aici faptul că: „Așa a fost Părintele Serafim. Zeci de ani luptându-se împotriva celui rău și încercând să facă bine, cât i-a ajutat Dumnezeu. Mulți dintre frații voastre îl cunoașteți, îl cunoaște Părintele Exarh, pentru că l-a știut de mic, îl cunoaște Părintele Stareț de la Toplița, pentru că era acolo, la un pas, și vor fi fost și alți preoți dintre cei de față care l-au cunoscut și știu câtă râvnă a pus Părintele Serafim înspre a se face tuturor toate. Am spus că aș rezuma predica aceasta astfel: *călugăr, misionar, ctitor și pelerin*. Acum, pelerinajul i s-a terminat. N-a avut stare, a plecat în multe locuri tocmai pentru a face lucruri bune” (p. 10).

La rândul lui, părintele Dumitru Cobzaru, aduce în atenție în cuvântul dânsului (p. 15-16), într-o omagiere ce se remarcă deopotrivă prin brevilocvență și calitatea de sinteză, biografia părintelui Serafim, subliniind faptul că:

„Acest om cu totul aparte a fost starețul Mănăstirii Nicula între anii 1960 și 1970. Vremuri foarte grele, pentru Biserică în general, dar mai ales pentru mănăstiri. A reușit să realizeze foarte multe lucruri la mănăstire, dar cel mai important a fost acela că, în ianuarie 1964, a găsit Icoana făcătoare de minuni a Maicii Domnului, care era ascunsă din 1948, fiind zidită într-un perete al unei case dintr-un cătun” (p. 15).

Cuvinte frumoase sunt apoi oferite cititorilor de către mai-sus pomeniții autori, care l-au cunoscut sau i-au fost apropiați. Interesante sunt, de exemplu, gândurile părintelui episcop Andrei ar Harghitei și Covasnei, care evocă succint activitatea desfășurată de Părintele pe cele meleaguri. Preasfinția Sa subliniază acolo că: „În aceeași perioadă (1970-1989), cu mari eforturi, să salveze de la demolare două biserici ortodoxe, una în localitatea Sândominic și una în municipiul Miercurea Ciuc, județul Harghita, iar acestea stau și astăzi drept mărturie despre credința și dragostea de Biserica Mântuitorului Iisus Hristos a Părintelui Serafim. La bisericile pomenite se adaugă și Mănăstirea Pătrânjeni, județul Alba, pe care părintele a ctitorit-o, iar pentru toate acestea a primit, în anul 1989, distincția de arhimandrit de la vrednicul de pomenire Preasfințitul Părinte Emilian Bârdaș, Episcopul Alba-Iuliei (p. 36-37)”.

Plin de zile, lăsând în urmă o activitate bogată și un chip de neuitat în inimile celor care l-au cunoscut, părintele arhimandrit Serafim Măciucă s-a mutat la Domnul după o viață frumoasă, lăsând în urmă o moștenire bogată. E meritul unor ucenici precum Părintele Dumitru Cobzaru, acela de a-l fi imortalizat în paginile unui volum comemorativ, în cadrul căruia cititorii sunt chemați să se întâlnească cu prezența caldă, binevoitoare și plăcută a unui părinte a cărui biografie a înscris o pagină de neuitat în istoria Bisericii Ortodoxe Române.

Ierom. Maxim (Morariu)

COMITETUL DE REDACȚIE:

Președinte:

IPS Arhiepiscop și Mitropolit ANDREI ANDREICUȚ

Vicepreședinte:

PS Episcop-Vicar BENEDICT BISTRITĂNEANUL

Vicepreședinte onorific

PS Episcop-Vicar VASILE SOMEȘANUL

Membri:

Consilier cultural Pr. dr. Bogdan Ivanov,
Arhim. prof. univ. dr. Teofil Tia, Pr. prof. dr. Liviu Vidican-Manci

Director:

Pr. dr. Cătălin Pălimaru

RENAȘTEREA

Editura Renașterea * Piața Avram Iancu, 18
400117, Cluj-Napoca * Telefon / Fax 0264-59-96.49
Internet: www.renasterea-cluj.ro
E-mail: revista@renasterea-cluj.ro

CUI (CF) 4547095

IBAN: RO84 BTRL 0130 1205 P129 1800
Banca Transilvania, Cluj (Revista RENASTEREA)
ISSN: 1223-4435

Redactor-șef:

Pr. Florin-Cătălin Ghiț

Tehnoredactor: Pr. Eugen Mera

DIFUZAREA:

Pr. dr. Nicolae-Dragoș Kerekes

COLABORATORI PERMANENȚI:

Mircea-Gheorghe Abrudan, Mircea-Gelu Buta, Dacian But Căpușan, Darius Echim, Pr. Călin Ficior, Arhid. Claudiu Ioan Grama, Cezar Login, Ierom. Maxim (Morariu), Alexandru Nemoianu, Adrian Papahagi, Nicoleta Pălimaru, Elena Părvu, Protos. Simeon (Pintea), Nicolae Turcan.

➤ Fiecare este rob al celui de care ascultă. Numai robii lui Dumnezeu sunt liberi, fiind robi ai libertății, închiși în deschiderea infinită a iubirii față de toată făptura. Pentru această iubire, Fiul lui Dumnezeu a coborât prin femeie în bărbat, prin bărbat în pământ, prin pământ în adâncul cel mai de jos, ca pe toate să le curățească, să le lumineze, să le desăvârșească. Ca să zdrobească pe șarpe, ca să stârpească viermii, ca omul să aducă, în sfârșit, roadă.

De aceea, după Învierea Sa, Domnul a trimis pe femei să vestească bărbaților Învierea, iar pe bărbați i-a trimis să vestească întregului pământ Evanghelia, ca să aducă roadă pe cei care erau ținuți în adâncul necunoașterii de Dumnezeu.

Orice om care L-a cunoscut pe Dumnezeu a fost tras din adâncul păcatului, a fost eliberat din strânsoarea șarpelui, a fost ridicat deasupra celor pământești și a devenit mireasă a lui Hristos, purtând în sine roada Duhului: dragostea, bucuria, pacea, îndelungă-răbdarea, bunătatea, facerea de bine, credința, blândețea, înfrânarea, curăția (Galateni 5, 22-23).

Dar dacă, după ce L-a cunoscut pe Dumnezeu, se va desprinde de El, roada lui va fi mâncată de viermi, iar el va fi atras din nou spre cele pământești, va ajunge iarăși sub încolăcirea șarpelui, în adâncul întunecat al păcatului.

Numai cât timp rămâne în Domnul, omul poate să aducă roada netrecătoare, după cum El Însuși spune: *Cel ce rămâne întru Mine și Eu în el, acela aduce roadă multă, căci fără Mine nu puteți face nimic* (Ioan 15, 5). A Lui fie slava pentru orice roadă, pe care numai prin El o aducem.

Cumpătarea, o virtute uitată?

Gabriela-Elisabeta Bulgaru

➤ Sfântul Serafim de Sarov spunea că scopul vieții creștine este dobândirea Duhului Sfânt, care se identifică aici pe pământ cu o bucurie mângâietoare neasemănată, atât cât pot cuprinde simțurile trupesti, și dincolo, în Împărăția lui Dumnezeu, cu adevărata bucurie pe care *nici ochiul n-a văzut-o, nici urechea n-a auzit-o, nici la inima omului nu s-a suit, bucuria pe care a gătit-o Domnul celor ce-L iubesc pe El*. (I Corinteni 2, 9). În dialogul său cu Motovilov, Sfântul Serafim îl învață cum să recunoască prezența Duhului Sfânt, prilejuindu-i experiența propriu-zisă a Duhului și făcându-l să conștientizeze stările deosebite, trupesti și sufletești, din acele momente. O asemenea experiență a trăirii și a recunoașterii Duhului Sfânt o auzim ca mărturie doar a marilor sfinți din vechime. Totuși, mărturiile ale prezenței Duhului Sfânt sunt și pe acestea le găsim în zilele noastre, poate în modul cel mai apropiat de noi, în virtuțile și lucrarea lor mântuitoare în om.

Sfânta Scriptură și Sfinții Părinți vorbesc despre Dătătorul de viață ca Duh al darurilor, care îl înzestrează pe om cu virtuți, a căror lucrare îi agonisește acestuia mântuirea. Dintre toate virtuțile, cumpătarea pare a fi una uitată. Se vorbește adesea numai despre cele trei virtuți teologice insuflăte și primite de om la Taina Botezului: credința, nădejdea și dragostea, prin „pecetea Darului Duhului Sfânt”. În Sfânta Scriptură, sunt descrise totuși mai multe trăsături (daruri) ale Duhului: *și se va odihni peste El Duhul lui Dumnezeu, duhul înțelepciunii și al înțelegerii, duhul sfatului și al tăriei, duhul cunoștinței și al buneii-credințe. Și-L va umple pe El duhul temerii de Dumnezeu* (Isaia 11, 2-3). Sfântul Mitropolit Antim Ivireanul, citându-l pe proroc, enumeră și el aceste șapte daruri: înțelepciunea, înțelegerea, cunoștința, voia, blagoestia (evlavia), vitejia, frica de Dumnezeu. În timp, Sfinții Părinți au deosebit, pe lângă cele trei virtuți teologice, patru mari virtuți morale: înțelepciunea, dreptatea, curajul și cumpătarea. Acestea duc la desăvârșirea credinței, a nădejzii și a dragostei.

În accepțiunea omului contemporan, virtuțile cu valoare morală par reguli dintr-un cod de bună-purtare pe care omul l-a alcătuit și pe care îl respectă dacă vrea să fie un om etic, principal, educat. Înțelepciunea, dreptatea, curajul și cumpătarea sunt însă daruri insuflăte de Duhul Sfânt, care devin lucrătoare numai în libertatea și cu voia omului. Omul nu poate fi drept de la sine, dar este drept când harul Duhului Sfânt este prezent și, cu voia omului, activ. De fapt, omul poate ajunge înțelept, drept, curajos, plin de credință, nădejde și dragoste atunci când este cumpătat. Cumpătarea este dreapta măsură în toate: înfrânarea de la rău, o responsabilizare, o chibzuință și o formă de discernământ care conlucrează la dobândirea celorlalte virtuți. Sfântul Vasile cel Mare așază, de altfel, cumpătarea la temelie tuturor virtuților. Ea duce la eliberarea de patimi și la suprimarea dorințelor, după

cum mărturisesc și Sfinții Ioan Gură de Aur și Grigorie Dialogul, și dă sufletului acea liniște în care poate cunoaște bucuria specifică prezenței Duhului Sfânt.

Însă câți sunt cei care vor să nu mai aibă dorințe, când lumea caută împlinirea dorințelor? Mai ales că această virtute a cumpătării este tradusă în înțelesul ei cel mai restrâns și simplificat, acela al înfrânării de la (excesul de) mâncare și băutură și, cel mult, de la plăcerile trupesti. Din acest punct de vedere, cumpătarea este asimilată unui stil de viață sănătos, pentru a obține rezultate optime de sănătate trupestă și socială. Or scopul ei duhovnicesc cuprinde întreaga fire, nu numai nevoia de a mânca, ci și comportamentul, vorbirea, înfățișarea, trăirea sufletească. Virtutea cumpătării este atât de complexă, încât lucrează în întregime atât trupul, cât și sufletul.

Părintele Nicolae Steinhardt o numea „dreapta socotință” și spunea că „are o formulă tot atât de vastă ca și polimerii de bază”. „Ca însușire principială a omului, călugării ortodocși nu socotesc nici bunătatea, nici inteligența, nici dragostea, credința, răbdarea, evlavia ori sfințenia, ci dreapta socotință, care este o virtute foarte complexă și greu de exprimat în cuvinte. (...) În dreapta socotință intră, precis, tainic drămuite, și bunul simț și înțelepciunea și cuminenția și voința adăogite celor de mai sus. Niciuna din virtuți nu e absolută – nici chiar adevărul –, doar iscusita cumpănire a multora ne poate ajuta să ne ferim nu numai de rele (aceasta-i destul de ușor), ci și de savante boroboațe și sofisticate erori” (N. Steinhardt, *Jurnalul fericirii*, p. 163).

Poate că în „savantele boroboațe și sofisticatele erori” se ascund astăzi necesitățile create, dorințele nestăpânite de „mai mult”, pofta de plăceri ale simțurilor, libertatea (libertinajul) voinței (acel „sunt independent, fac ce vreau”), avântul pentru un „carpe diem” continuu etc. Poate că și „savantele” și „sofisticatele” dependențe de tot felul, de consum, de recunoaștere și emancipare publică sau de interiorizare și manifestare în mediul virtual, care umilesc firea bună a omului, au apărut dintr-o lipsă tot mai mare de cumpătare, de pierdere a darurilor Duhului Sfânt, de îndepărtare de asemănarea cea frumoasă a omului după chipul lui Dumnezeu și de bucuria Lui veșnică.

Între Darul Duhului Sfânt și puterea omenească - Postul și greva foamei -

Iulia Anamaria Chindriș

➤ Dumnezeu l-a încununat pe om cu rațiune și voință încă de la zidirea lui. Omul a avut dintru începutul său șansa de a fi împreună-lucrător cu Dumnezeu la cultivarea pământului duhovnicesc. Încă de la Adam observăm că tot ceea ce omul a zidit în colaborare cu Dumnezeu și pentru El a dat rod bun. Râvna pentru cele bune și ziditoare de suflet este binecuvântată de Dumnezeu și omul primește mult ajutor în lucrarea sa. Odată cu venirea asupra sa a celei de a treia Persoane a Sfintei Treimi, omul a primit un ajutor imens în lupta de a dobândi mari daruri duhovnicesci. Una dintre metodele prin care acesta a încercat să se curățească de patimi pentru a putea primi acele daruri și pentru a se uni cu Ziditorul său este postul, o împreună-lucrare între el și Dumnezeu. Luând aminte la exemplul celor care au urmat

cu acribie, statornicie și consecvență această cale, vom observa că strădania lor nu a rămas fără roade, aceștia învrednicindu-se de mari daruri ale Duhului Sfânt, mulți dintre ei fiind declarați sfinți.

Însă nu orice tip de abținere de la mâncare poate fi numită „postire”. Grevă foamei este un exemplu grăitor în acest sens.

Să presupunem că dorim să desenăm nota **Do** pe un portativ care reprezintă linia melodică atât pentru soprane, cât și pentru altiste. Vom observa că forma și locația acesteia sunt aceleași pentru ambele voci. Ceea ce diferă este însă orientarea codiței – în sus pentru soprane, în jos pentru altiste.

Comparând la nivel formal postul și greva foamei cu nota **Do** pentru soprane, respectiv cu nota **Do** pentru altiste (fără a lua în seamă codița), vom observa, la o primă vedere, că cele două comportamente se aseamănă, și ele, foarte mult, însă doar până la un punct. Ambele izvorăsc din conștientizarea unei situații de criză din care persoana dorește să iasă la liman; ambele implică încetarea activității în cadrul căreia a fost sesizată criza; ambele sunt susținute de voință și de hotărâre; ambele au la bază credința persoanelor în cauză că astfel vor obține schimbarea de care au nevoie; ambele implică, desigur, abținerea de la hrană. Așadar, „principiul de funcționare” al ambelor comportamente este același. Sau, cu alte cuvinte, ambele „se cântă” la fel. Însă, la fel ca și în cazul notei muzicale, diferă persoanele care le adoptă (sau le „cântă”) și „orientarea codiței”, adică scopul pentru care acestea aleg un comportament sau altul, precum și starea lor sufletească de dinainte, din timpul și de la finalul acestui exercițiu.

Leșind din sfera filosofării, punctăm faptul că omul postește în taină pentru a se curăți de patimi și a se întâlni cu Dumnezeu și face greva foamei în văzul tuturor pentru a obține anumite foloase materiale ori pentru a ieși în evidență printr-un gest extrem. Diferența dintre a făptui ceva pentru Dumnezeu (în acest caz, a ține post aspru) și a face exact același lucru, dar pentru lume (caz în care acțiunea nu se mai numește „postire”, ci „grevă”) este foarte mare din punct de vedere spiritual, chiar dacă din punct de vedere fizic cele două manifestări sunt identice.

După o anumită perioadă, persoanele care fac greva foamei sunt duse la spital, unde li se administrează glucoză, care le ajută organismul să reziste, oferindu-i toate elementele necesare supraviețuirii. Pustnicii însă rezistă și fără sprijin medical. Cum se explică aceasta? Ce anume substituie glucoza în cazul lor? Cu siguranță că ceea ce îi ajută să supraviețuiască și, în același timp, să rămână lucizi și atenți în vremea rugăciunii este o putere mai presus de cea omenească. Mulți dintre ei, datorită rugăciunii și postului aspru, pe lângă curățirea de patimi, dobândesc și harisme deosebite, precum cea a înaintevederii ori cea a cunoașterii gândurilor celorlalți. Cum reușesc oare cântăreții din strană să susțină o slujbă de aproximativ patru ore în noaptea de Înviere, după ore întregi de post negru, ținute pentru a putea primi Împărăția, la care se adaugă și hrana slabă din timpul celor 40 de zile de post și postirea mai aspră din Săptămâna Mare? Cum reușesc preoții în acea perioadă, pe fondul postirii, să spovedească sute de oameni și să facă și slujbele rânduite de Biserică? Chiar și după o scurtă perioadă de post, nu neapărat aspru, până și mireni, începători sau nu în ale postirii, resimt un ajutor în cele duhovnicesci, dar și în cele lumești, precum și o oarecare bucurie.

În schimb, în urma grevei foamei, ceea ce rămâne este, în cel mai fericit caz, schimbarea minoră a situației de criză, iar aceasta după mult timp (spre exemplu, Teodor Mărieș, președintele Asociației 21 decembrie '89, a ajuns chiar și la 90 de zile de greva foamei). De multe ori însă, situația nu se schimbă, iar gestul lor nu prea impresionează autoritățile.

Așadar, postul, care este închinat lui Dumnezeu, se dovedește a fi un izvor de roade dătătoare de viață și de vlagă, atât în timpul perioadei de postire cât și după. Grevă foamei, însă, care este dedicată lumii acesteia, pare a fi un drum anevoios, în care se așteaptă ajutor și izbăvire de la oameni și care de multe ori rămâne fără roadă. Prin post, cu ajutorul lui Dumnezeu, omul capătă puterea de a muta munții din loc. Prin greva foamei, abia reușește să miște o piatră.

Am primit putere în dar. În funcție de Cui / cui i-o dăruim, vom primi sau nu mai multă.

Echipe: Tatiana Onilov, Eliza-Adelina Purcaru, Iulia Anamaria Mureșan, Romina Sopoian, Bogdan Herțeg, Nicoleta-Andreea Sicoe

Adresa ASCOR:
Biserica din Hașdeu 45
Cluj-Napoca

ISSN: 1224-0567

Redacția FILOCALIA:
Piața Avram Iancu, nr. 18,
Cluj-Napoca
Fax: 0264/595 300
revista.filocalia@yahoo.com

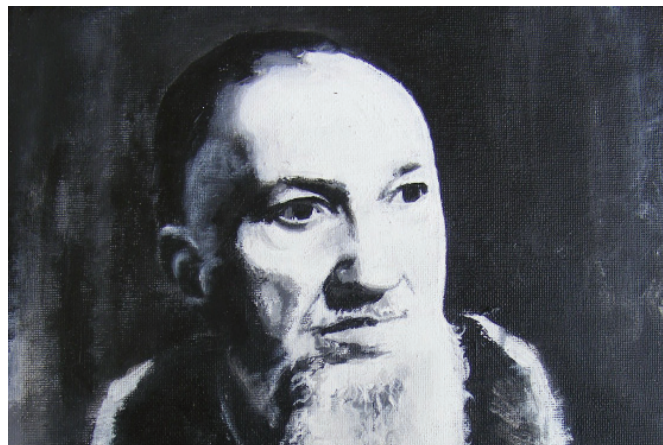
Darurile Duhului Sfânt asupra trimișilor lui Dumnezeu

Fragment din cartea Un mare mărturisitor creștin – Preotul Constantin Sârbu, Editura Lucman – Biserica Săpientiei, București, pp. 186-188.

Adevărat, adevărat vă spun că cine primește pe acela pe care-l trimite Eu, pe Mine Mă primește. Și cine Mă primește pe Mine, primește pe Cel ce M-a trimis pe Mine.

Acela pe care-l trimite Hristos, o, ce ființă trebuie să fie acela și ce lumină trebuie să-l învâluie, ori când vine, ori când vorbește, ori când slujește. Umblarea lui trebuie să cutremure, cuvântul lui trebuie să zdrobească, duhul lui trebuie să aprindă, tăcerea lui trebuie să fie plină de chemarea lui Dumnezeu. Smerenia lui trebuie să fie simțită, blândețea lui să fie caldă, răbdarea lui să fie liniștită, iubirea lui să fie statornică.

Pe toată viața și lucrarea unui astfel de trimis al lui Hristos trebuie să se vadă strălucind semnul ceresc, pecetea fierbinte și dovada luminoasă a roadelor Duhului Sfânt (Galateni 5, 22). Purtându-se aspru cu trupul său și ținându-și-l în frâu, va propovădui altora cu mare folos (I Corinteni 9, 27). Trăind o viață de rugăciune, va fi de folos multora (Iacov 5, 15).

Croind cărări drepte cu picioarele sale, va îndruma pe mulți spre Hristos (I Corinteni 11, 1). Lucrând cu mâinile sale, chiar zi și noapte, va căuta să nu fie povară nimănui, propovăduind Evanghelia lui Dumnezeu (I Tesaloniceni 2, 9). Îndurând cu răbdare toate suferințele lui Hristos, va fi găsit totdeauna vrednic de încredere și slujbă (I Timotei 1, 12). Fiind în toate privințele o pildă de fapte bune pentru credincioși: în vorbire, în purtare, în dragoste, în credință, în curăție, se va mântui pe sine însuși și pe cei care îl vor asculta (I Timotei 4, 12-16). Acela care se poartă așa, este trimisul lui Hristos, fiindcă și el trăiește tot așa cum a trăit Hristos.

Pe un astfel de om trebuie să-l primim, într-adevăr, cum ni se poruncește și să-i prețuim cuvântul din toată inima, căci prețuim astfel cuvântul lui Dumnezeu (Galateni 4, 14; I Tesaloniceni 2, 13).

Pe un astfel de om trebuie să-l urmărim totdeauna, nu numai ținând învâțătura pe care ne-o dă, dar mai ales străduindu-ne să urmărim pilda virtuților lui, căci bărbați plini de o astfel de credință, de putere și de vrednicie sunt din ce în ce mai puțini pe pământ. Și pe măsură ce fărădelegea se va înmulți, ei vor fi tot mai puțini.

Oriunde s-a mărturisit Evanghelia lui Hristos a fost nevoie de astfel de trimiși binecuvântați de Dumnezeu. Acela care a trăit în sfințenie a fost de mare preț și ajutor aceluia pe care i-a cunoscut. Răbdarea lui i-a încurajat, încrederea lui i-a întărit, prezența lui i-a înflăcărat și astfel el a fost un exemplu și o binecuvântare. Conștiința răspunderii pentru toți frații săi nu-l lasă niciodată nepăsător față de niciun suflet. În orice slăbiciune sau cădere a altora, el își va simți partea lui de răspundere înaintea lui Dumnezeu (II Corinteni 11, 28-29). Pentru mântuirea altora ar fi gata să-și recunoască păcate de care nu este vinovat, numai pentru ca acela vinovat să ajungă să-și recunoască vina sa. O, cât de mult prețuiesc pentru

Domnul și pentru Biserica Lui astfel de slujitori! Cât de necesari sunt azi și cât de mult ar trebui să ne rugăm ca Dumnezeu să ni-i dea și să ni-i păstreze.

Slavă Ție, Preamărite Dumnezeule și Mântuitorul nostru, că ai venit la noi și ne-ai făcut să vedem pe pământul acesta cea dintâi viață cerească! Slavă Ție că, chiar dacă Te-ai dus de la noi, nu ne-ai lăsat fără trimișii Țăi, care prin trăirea lor să ne aducă aminte de viața Ta, prin cuvântul lor să-l recunoaștem atât de frumos pe al Țău și prin pilda vieții pe care au trăit-o printre noi, nu numai să Te binecuvântăm pe Tine, ci să dorim ca și noi să umblăm și să trăim la fel ca ei.

Te rugăm, Doamne Iisuse, trimite mereu Bisericii Tale astfel de oameni plini de Duhul Sfânt! Îndepărtează, Doamne, pe cei răi, pentru ca sămânța celor buni să ajungă a stăpâni țara, iar sămânța răului să nu mai fie, ca să Te bucuri veșnic de cei buni, Doamne, și să ne putem bucura și noi. Amin.

Ce rod rodește omul?

Tatiana Onilov

In vâltoarea carierismului, a dorinței de afirmare cu orice preț pe scara ierarhică, a năzuinței de a ajunge în vârful piramidei, suntem în continuu stimulați să ne etalăm meritele, să strigăm de la toate colțurile cât de talentați și cât de vrednici de aprecieri suntem. Cerințele societății impun un comportament de lider, de reformator, de biruitor. Suntem încurajați să ne lăudăm cu produse finite, cu roade materiale sau intelectuale adesea mult prea hiperbolizate. Prinși în această capcană chiar începem să credem că putem trece orice obstacol, că putem soluționa orice situație, că putem aduce un randament peste măsura așteptărilor, că suntem rodnici doar datorită forțelor noastre. Câți dintre noi mai cred că rodul osteneții noastre se datorează darurilor cu care am fost înzestrați de Dumnezeu? Câți mai pot crede cu adevărat și pot afirma sincer că Dumnezeu lucrează prin noi, iar noi neputincioși suntem? Câți mai acceptăm realitatea că, de fapt, Dumnezeu lucrează cu mâinile noastre?

Rodul omului este doar osteneala lui. Sfinții Părinți și toți cei care au experimentat truda duhovnicească dau mărturie că tot ce au putut rodi ei ca oameni a fost doar osteneala și voința de a înainta pe calea cunoașterii și însoțirii cu Dumnezeu. Rodul în sine, fructul osteneții, spun ei, nu este al lor, ci darul și mila lui Dumnezeu. Este dragostea lui Dumnezeu revărsată asupra celui care vrea cu tot dinadinsul să se țină de Creatorul său. Căci, dacă e să gândim pragmatic și real, ce rod poate veni doar de la om? Începând cu cele ce țin de natură, de creație, nimic nu este rezultatul muncii omului. Pomul nu înflorește pentru că așa îi poruncește omul. Florile nu răspândesc miros pentru că ar vrea omul să își răsfete simțurile. Apa curge de la sine, fără a fi declanșat vreun mecanism inventat de umanitate. Nici tunetul, nici fulgerul nu sunt rodul unor câmpuri magnetice din laboratoarele științifice. Ale lui Dumnezeu sunt toate.

Chiar dacă e mai greu de recunoscut, ale Lui sunt și geniul minții, și talentul pictorului, și vocea cântărețului, și îndelunga răbdare, și inima umilă, și milostenia fără de măsură. Toate rodesc în om prin Duhul Sfânt. El ne face roditori în bine. Atunci când a pogorât Duhul Sfânt peste apostoli, ei au vorbit în limbi, de ziceau mulțimi-

le că sunt beți. Au vorbit fără a ști vreun cuvânt într-o limbă străină. Tot prin lucrarea Duhului Sfânt ei au avut curajul să meargă peste tot în lume și să îl propovăduiască pe Iisus Hristos, Mântuitorul nostru. La fel, Sfântul Apostol Pavel nu a pățit nimic atunci când o viperă l-a mușcat de un picior sau când corabia în care plutea s-a izbit de stânci și s-a făcut țândări. A rămas teafăr de fiecare dată, pentru că Duhul Sfânt l-a acoperit. Așa se întâmplă în viața fiecărui om. Duhul Sfânt îl păzește, îl călăuzește pretutindeni, îi deschide mintea să înțeleagă, îi explică lucruri de neînțeles, îl mângâie și îi oblojește rănilor. Duhul Sfânt rodește daruri de neprețuit în om.

A omului rămâne doar osteneala și dorința de a-l lăsa pe Duhul Sfânt să fie lucrător în ograda sufletului său. Ale omului sunt toate frunzele picate la pământ, care formează humusul cel bun și care poate, prin osteneală, să fie îngrășământ de calitate pentru un început bun. Ale omului sunt toate stolurile de ciori, de gânduri cârtoare și nemulțumitoare, aducătoare de gâlceavă și de mare derută, dar care, prin osteneală grea, până la sânge, pot deveni stoluri de porumbei – vestitori ai vremii bune, ai venirii Mângâietorului. Tot rod al osteneții, prin milostivirea lui Dumnezeu, este tihna ce se pogoaie asupra sufletului după o furtună involburată.

În această osteneală de o viață, Dumnezeu este alături de om. Încă de la cădere, a început o împreună lucrare a omului cu Dumnezeu. A omului a fost osteneala, sudoarea frunții, iar a lui Dumnezeu a fost plinirea lucrării și dăruirea de roade multe. Dumnezeu l-a asistat mereu pe om în trudirea lui. Omului îi revine să conștientizeze faptul că toate darurile lui Dumnezeu i-au fost rânduite pentru ca el să se sfințească, să se desăvârșească și să se mântuiască.

Și, atunci când omul primește daruri multe, el ar putea să își întoarcă ochii spre sfinți. Viața lor este un model de continuă smerită lucrare în și cu Dumnezeu. Cu cât se ostenesc mai mult, cu atât harismele sunt mai mari. Cu cât virtuțile lor devin lucrătoare întru plinirea poruncilor Mântuitorului nostru, punându-le mai ales în slujba aproapelui, cu atât recunoașterea că Dumnezeu pe toate le plinește este mai adevărată. Cu cât inima lor se umple de acest adevăr, cu atât mai mult ea rodește darurile Duhului Sfânt.

Despre roade, șerpi și viermi

Dumitru-Tiberiu Fișcu

Dumnezeu a luat pe femeie din bărbat, pe bărbat din pământ, iar pământul din adânc, ca astfel pe toate să le tragă din cele ce nu sunt, spre Sine, Cel ce este. Toate sunt ținute de El, Atotțitorul, și prin El și în El toate se țin laolaltă în armonie și frumusețe, ca roade felurite ale aceluiași pom.

Dar rodul, când se desprinde din pomul care îl poartă, cade în stăpânirea pământului, spre care este atras, și este mâncat de viermi.

Așa s-a întâmplat cu toate, când omul s-a desprins din Dumnezeu. Femeia a căzut în stăpânirea chinuitoare a bărbatului, spre care este atrasă, de atunci. Bărbatul a căzut în stăpânirea dureroasă a celor pământești, spre care, tot de atunci, este atras. Pământul a căzut în stăpânirea stricătoare a șarpelui, care îl mănâncă în toate zilele. Pentru că acela care a fost pus stăpânitor peste pământ – omul – a ales să asculte de șarpe, iar prin ascultarea de el îl face pe acesta stăpân peste sine și peste toate ale sale.

Când omul a primit rodul pomului de la șarpe, a primit și șarpele împreună cu rodul. De atunci, orice rod – al pământului, al pântecelui sau al duhului – se obține cu mare durere și osteneală. Ca și cum ar trebui smuls din încolăcirea unui șarpe. De atunci, orice rod poartă în sine un vierme neadormit al stricăciunii care crește împreună cu el și îl strică. Întreaga creație împreună suspină și împreună are dureri până acum (Romani 8, 22), așteptând să fie partașă la libertatea mării fiilor lui Dumnezeu (Romani 8, 21).

Singura eliberare a femeii este ascultarea de Hristos. Singura eliberare a bărbatului este ascultarea de Hristos. Singura eliberare a creației este ascultarea omului de Hristos. Orice altă soluție, aparent eliberatoare, este doar o trecere dintr-o închisoare mai strâmtă, într-una mai largă. Această trecere poate fi bună numai în măsura în care omul nu se amăgește că a ajuns liber, cât timp e încă rob.